

6º Educación Primaria

PROGRAMACIÓN ANUAL

CURSO 2020-2021

CEIP BARRANTES- TOMIÑO

Índice

1. Introducción e contextualización.....	03
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	06
3. Obxectivos. Contidos. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.....	06
4. Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliábeis e grao mínimo de consecución para superar a materia.....	88
5. Actividades e Temporalización	90
6. Procedementos e instrumentos de avaliación.....	92
7. Metodoloxía.....	93
8. Materiais e recursos didácticos incluídos libros de texto.....	95
9. Criterios de avaliación e de cualificación e promoción.....	96
10. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e práctica docente.....	97
11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais e colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	98
12. Medidas de atención á diversidade.....	104
13. Actividades complementarias e extraescolares	105
14. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das propias programacións didácticas e procesos de mellora	107
15. Plan e actividades de reforzo/ recuperación para alumnado que repite ou promociona con algunha materia pendente.....	107
16. Libre configuración: Obradoiro de expresión oral e escrita en ambas linguas.....	109
17. Accións de contribución ao proxecto lector, ao plan TIC e ao plan de convivencia	110
18. Profesorado que imparte docencia no grupo.....	113

1.-Introdución e contextualización.

Esta programación está dirixida a 6º de Primaria. É o segundo ano que son titora deste grupo.

As características contextuais son as seguintes:

- **Respecto do entorno**

O CEIP de Barrantes sitúase no concello de Tomiño na parroquia que leva o mesmo nome. Dista poucos quilómetros do país portugués ao seu paso por Vilanova de Cerveira. Conta cunha poboación dedicada principalmente ao sector primario (no que destacan tres eixes económicos fundamentais que son o viño, o kiwi e a planta ornamental). Nos últimos anos, no centro da vila, iniciouse un considerable desenvolvemento dos sectores urbanísticos e comercial e os servizos e recursos con que se conta na zona son moi diversos (culturais, deportivos, asociativos, ...). Dende o concello hai unha implicación notoria na proposta de actividades para todos os centros educativos da zona, na que este centro participa tamén. O concello celebra unha das festas locais nos primeiros días de escola no mes de setembro “Alivio” polo que a maioría das veces empézase un día lectivo máis tarde como ocorreu este ano (no canto do 11/9 empezamos o 12/9).

- **Respecto do centro**

O centro está situado na zona rural anteriormente descrita. Trátase dun C.E.I.P), de unha liña, polo que ten 3 unidades de educación infantil (3 titoras) e 6 de primaria (6 persoas titoras). Son titora da aula de 6º de primaria e pertenzo ó equipo de TICS do centro, e son coordinadora de EDIXGAL. O centro conta con aproximadamente 98 alumn@s e recolleemos do Proxecto sociolingüístico que: O alumnado, na súa maioría, emprega como lingua habitual de comunicación o castelán, aínda procedendo dun entorno rural. En moitos casos existe un comportamento diglósico á hora de dirixirse aos nenos/as por parte das familias. Tamén se da o caso, en menor medida, de nenos e nenas que chegan á escola expresándose en galego na etapa de infantil, e no paso a primaria pásanse ao castelán nas relacións diarias cos seus compañeiros e mestres. Aínda así, o nivel de competencia a nivel de expresión, e sobre todo en comprensión, é moi superior ao nivel de uso.

Polo tanto lingüísticamente trátase dunha área na que principalmente emprégase o galego o que fai que sexa esta a lingua a vehicular da maioría das familias do alumnado, pero non así da maioría dos nenos xa que a medida que ascenden dende a etapa de infantil a primaria van abandonando o uso oral da lingua galega. O nivel socioeconómico e cultural das familias é medio, e estas posúen expectativas suficientes con respecto á educación dos seus fillos/as, polo que existe unha coordinación axustada co centro na tarefa da educación dos seus fillos/as, colaborando tanto na casa como no centro a nivel xeral.

O horario dos alumnos/as é de 9:30 h ás 14:30 h. O horario do profesorado varía en función da garda custodia. Pola tarde os martes de 16:00 a 18:30 (sendo unha hora de 16:00 a 17:00 de titoría) e outra tarde de garda segundo as quendas de 16:00h a 18:00h.

Respecto ós **recursos materiais**, o centro consta dun despacho compartido do director, secretaría e xefatura de estudos, despacho de orientación, sala de mestres, biblioteca, aula de informática, aula de plástica- aula de laboratorio, aula de audiovisuais. Posúe patio cuberto e ó aire libre e patio de infantil, e zonas axardinadas de uso lúdico. Reúne condicións hixiénicas, acústicas, de habitabilidade e de seguridade axeitadas.

Debido ó número de unidades que posúe o centro (9) e tal como indica o Decreto 374/96 e a Orde do 22 de xullo do 97 a **organización do centro** é a seguinte: Órganos unipersoais (director, xefa de estudos e secretaria) e órganos colexiados (Claustro e Consello Escolar). Dentro do Consello Escolar ademais temos a Comisión Económica e a Comisión de Convivencia. Conta cos seguintes órganos de coordinación docente: Comisión de Coordinación Pedagóxica (na que participamos todo o profesorado do centro), Equipo de ciclo de infantil, Equipo de Dinamización da Lingua Galega e Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares. Tamén contamos coas comisións de Biblioteca e Tics. En canto aos profesores especialistas dicir que conta con: especialista de Pedagogía Terapéutica, Audición e Linguaxe (compartida con outro centro da zona- luns e mércores no noso centro), Música, Relixión (compartida co centro de Goián), Inglés, e Educación Física.

O CEIP está adscrito ao Departamento de Orientación que ten a sede noutro centro escolar da zona. A orientadora ten presenza no centro os luns e mércores e cando o requiran as CCP, e convocatoria de Departamento de Orientación (xeralmente o último martes de mes).

O persoal non docente está formado por 1 coidadora, 1 cociñeira, unha axudante de cociña, o persoal de atención ao alumnado no horario de comedor e o de limpeza do centro.

Contamos cunha ANPA que participa no funcionamento do centro.

Todos estes órganos van favorecer a existencia dunha adecuada coordinación no centro así como o aproveitamento dos recursos presentes no mesmo e no entorno.

O centro conta con servizo de transporte e comedor que ten unha alta demanda.

Continuamos como en anos anteriores, co proxecto de innovación educativa Xogade, e co proxecto Froita na escola.. Tamén se levará a cabo, dentro dos contratos programa o programa ARCO. Contamos co Plan B de Bibliotecas escolares que terá como fío condutor a liña medioambiental.

Este é o terceiro ano de EDIXGAL no centro, que se imparte en 5º e 6º.

• Respecto do contexto legal

O **marco legal** desta programación é:

- LOMCE 8/2013 do 9 de decembro.
- Decreto 105/2014 do 4 de setembro polo que se establece o currículo de Ed. Primaria en Galicia.
- Orde do 23 de novembro de 2007 polo que se regula a avaliación na Educación Primaria.
- Instrucións do 30 de xullo 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021

A miña programación supón a concreción do D.105/14 que establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia, PXA e o P.E a un entorno determinado, para o curso 2020-21 e corresponde a 6º de primaria.

A relación co P.E

Na elaboración da miña programación tiven en conta o Proxecto Educativo, xa que este aporta datos sobre a análise do contexto, da ubicación do centro, organización do mesmo, demografía, nivel sociocultural, etc. De todo isto podo destacar o seguinte:

A miña programación está ligada ó P.E xa que utilizo o medio sociocultural como materia curricular, a través da que pretendo a súa participación e a súa realidade.

Relaciónase tamén coas intencionalidades da escola participativa, xa que valoro a colaboración dos distintos membros da comunidade escolar e tamén a importancia do coñecemento da nosa cultura e o desenvolvemento da lingua galega.

Está ligada co tratamento transversal da educación en valores do currículo que impregna toda a proposta de traballo.

Terei tamén presentes os demais aspectos que recolle o P.E e a P.X.A, tales coma os referidos ós aspectos organizativos do centro, materiais curriculares, aspectos da avaliación e formas de participación e colaboración coas familias na vida escolar, etc. Tereino presente e axudame a levar a cabo esta programación.

• Características dos nenos/as de 6º de primaria

Respectando o establecido no Decreto 30/2007, do 15 de marzo, polo que se regula a admisión do alumnado en centros sostidos con fondos públicos e na Orde do 17 de marzo que o desenvolve, o grupo de 6º está formado por 8 alumnos/as.

O castelán é a lingua vehicular pero comprenden e se expresan nas dúas linguas oficiais. As áreas de Matemáticas e Lingua Castelá impartiranse en castelán e Ciencias sociais, Ciencias Naturais, Lingua Galega e literatura., Educación Física, Educación artística en galego.

Neste curso teño un neno que repetiu hai catro anos, con TEL. Recibe apoio de dúas sesións semanais de P.T, e dúas de A.L. O resto do grupo presenta unas características dentro da homoxeneidade. Asisten á Relixión 7 nenos/as e a Valores Sociais e Cívicos 1 neno impartida por min.

As súas características a nivel evolutivo xeral son:

- **Desenvolvemento afectivo-social**

A estas idades os compañeiros cobran un papel protagonista. A vida e o traballo en grupo aumentan, cobrando un papel fundamental as actividades cooperativas e competitivas. Os grupos tenden a ser homoxéneos, en relación a sexo ou idade. Os pais e profesores perden relativamente protagonismo. Deixan de ser as fontes de autoridade intelectual e moral.

- **Desenvolvemento moral**

Os nenos/as pasan de entender unha norma como un ben en si mesma desligada de calquera valoración persoal, a vela como resultado dunha necesidade do grupo. Tenden a aplicar a norma sen moita flexibilidade. Consideran que a norma débese empregar en igualdade de condicións para todos e non entenden a relatividade de cada situación. A estas idades, os nenos/as empezan a analizar os feitos desde un punto de vista persoal, a entender a xustiza e as normas de forma máis crítica e a gozar aceptando pequenas responsabilidades. Evolucionan gradualmente cara a posicións superiores de autonomía moral, con criterios propios para xulgar as súas actuacións persoais.

- **Desenvolvemento persoal**

A estas idades xa poden reflexionar sobre os seus propios pensamentos e sentimentos, anticipar o pensamento dos outros, e comprender que son xulgados polos demais da mesma xeito que eles xulgan. Os nenos e nenas chegan a estes niveis educativos cunha experiencia escolar e vital previa importante. O seu marco de referencia amplíase, e lentamente, vanse independizando do seu contexto. Crean, paulatinamente, o seu autoconcepto, mediante a valoración da súa imaxe ante si mesmos e ante os demais. Para iso ten gran importancia o concepto que os adultos (o profesorado, neste caso, é decisivo) teñen deles e póñenlles de manifesto.

- **Desenvolvemento motor**

A estas idades, os nenos/as presentan unha boa coordinación xeral, tanto en repouso como en movemento. Isto permítelles un adecuado dominio do espazo que favorecerá a súa propia organización nel. A súa motricidade é máis eficaz e precisa. Permítelles maior resistencia e mellor execución.

- **Desenvolvemento da linguaxe**

A estas idades o desenvolvemento da linguaxe caracterízase por: dominio das habilidades de lectura e escritura. Ampliación do vocabulario. O progreso do pensamento concreto inflúe na formación de conceptos. Utilización correcta da concordancia de artigos e pronomes. Progresos na comprensión e utilización da linguaxe matemática. A linguaxe corporal utilízase de forma máis precisa. Dominan perfectamente a linguaxe verbal, o que lles permite, á súa vez, organizar adecuadamente o pensamento mediante as súas funcións de comunicación, representación e regulación de condutas.

- **Desenvolvemento cognitivo**

O desenvolvemento cognitivo ás idades de 8-10 anos caracterízase por: Subperíodo de organización das operacións lóxico-concretas. Reversibilidade operatoria máis ampla. Aumenta a plasticidade do pensamento. Capacidade de análise e síntese. Aumento da curiosidade e do interese por coñecer detalles e clasificar. Aumenta a capacidade memorística. Capacidade de comprender ou integrar accións realizadas. Capacidade de dar sentido á experiencia. Manexan conceptos medibles de espazo e tempo. Son capaces de reflexionar sobre a súa propia actividade en todas as ordes e tamén nos novos contidos que van adquirindo. Así, poden profundar en coñecementos teóricos (sobre lingua, matemáticas, ciencias, etc.) antes inalcanzables.

2.-Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, hai que xerar tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos nosos alumnos e nas alumnas a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Para describir o grado de competencia dos nosos alumnos/as empregarei os descritores que «describen» o alumnado competente neste ámbito. En cada unidade didáctica pertencente ás áreas ou proxectos levados a cabo concretarei o descriptor. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que se pretende adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e obxectivo e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto, aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os elementos transversais, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional, traballaranse desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensinanza-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra banda, o desenvolvemento de valores, presentes tamén en todas as áreas, axudará a que os nosos alumnos e as nosas alumnas aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos e alumnas cos seus estilos de aprendizaxe distintos levaranos a traballar desde as diferentes potencialidades con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder darlles resposta ás súas necesidades.

A Lei 8/2013 do 9 de decembro da Mellora da Calidade Educativa (LOMCE), e o Decreto 105/14 que establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia, na que está baseada esta programación, establece as seguintes competencias clave:

1. Comunicación lingüística (CCL).
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
3. Competencia dixital (CD).
4. Aprender a aprender (CAA).
5. Competencias sociais e cívicas (CSC).
6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

3.-Obxectivos. Contidos. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.

Obxectivos

O artigo 3 do D.105/14 recolle que a etapa da educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as distintas capacidades que lles permitan alcanzar os seguintes obxectivos ao longo de toda a Educación Primaria:

- a) *Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.*
- b) *Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.*

- c) *Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.*
- d) *Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.*
- e) *Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.*
- f) *Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situación cotiás.*
- g) *Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.*
- h) *Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.*
- i) *Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.*
- j) *Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.*
- k) *Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.*
- l) *Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.*
- m) *Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuizos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.*
- n) *Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.*
- o) *Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.*

Contidos. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.

ÁREA DE CIENCIAS DA NATUREZA

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. ▪ B1.3. Lectura de textos propios da área. ▪ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ▪ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). Xestión de ficheiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCT ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		experimento ou dunha experiencia.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Traballo individual e cooperativo. ▪ B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. ▪ B1.9. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias. ▪ B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. ▪ B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.13. Elaboración de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CSIEE <ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adición.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados. ▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 2 - O SER HUMANO E A SAÚDE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. ▪ B2.2. Anatomía e fisioloxía. ▪ B2.3. Células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Diferentes tipos de células. Os virus e as bacterias. 	<p>establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. As funcións vitais no ser humano. B2.6. Función de relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso e aparello locomotor). B2.7. Función de nutrición (aparells respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor). B2.8. Función de reprodución (aparello reprodutor). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL
<ul style="list-style-type: none"> a b c d h k m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Saúde e enfermidade. B2.10. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. B2.11. Hábitos saudables para previr enfermidades. B2.12. Trastornos alimenticios. B2.13. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo. CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde. CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CSC CMCCT CCL CAA CSC CMCCT CAA CSC CMCCT CCL CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Tipos de dietas. ▪ B2.15. Análise de etiquetas de produtos. ▪ B2.16. Avances da ciencia que melloran a saúde e a vida. ▪ B2.17. Coñecemento de actuacións básicas de primeiros auxilios. 		<p>conservación de alimentos, contabilización da auga etc.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Seres vivos, seres inertes. Diferenciación. ▪ B3.2. Organización e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ C 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: <ul style="list-style-type: none"> - Reino animal. - Reino das plantas. - Reino dos fungos. - Outros reinos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL
<ul style="list-style-type: none"> a e h l i o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. Características e compoñentes dun ecosistema. B3.7. Ecosistemas: pradería, poza, lagoa, bosque, litoral e cidade e os seres vivos. A biosfera, diferentes hábitats dos seres vivos. B3.8 Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. B3.9. Uso de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos. B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. B3.11. Uso da lupa para a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CD CAA

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	observación científica.			
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Concepto de enerxía. Diferentes formas de enerxía. A luz como fonte de enerxía. ▪ B4.2. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás. ▪ B4.3. Os cambios de estado. As reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. ▪ B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. ▪ B4.6. Utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para a sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionalas co desenvolvemento enerxético e sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCL

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Planificación e realización de experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento diante da luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade. ▪ B.4.8. Predición de cambios no movemento ou na forma dos corpos por efecto das forzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor). ▪ B4.10. Atracción e repulsión de cargas eléctricas. ▪ B4.11. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. ▪ B4.12. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. ▪ B4.13. Normas de prevención de riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade. ▪ B5.2. Análise de operadores e emprego na construción dun aparello. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Construción de estruturas sinxelas que cumpran unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5 2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. A electricidade no desenvolvemento das máquinas. ▪ B5.5. Elementos dos circuitos eléctricos. ▪ B5.6. Efectos da electricidade. ▪ B5.7. Condutores e illantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. A relación entre electricidade e magnetismo. 			
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. B5.11. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC
			<ul style="list-style-type: none"> CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CSC CCEC

ÁREA DE CIENCIAS SOCIAIS

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas) 	<ul style="list-style-type: none"> CSB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CCL CD
	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas). 			
<ul style="list-style-type: none"> e h i 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. B1.4. Desenvolvemento de estratexias para organizar, assimilar e recuperar a 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB1.2.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL CMCCT CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	información obtida mediante diferentes métodos e fontes. ▪ B1.5.Técnicas de traballo intelectual.		▪ CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
▪ e ▪ h ▪ b ▪ i ▪ o	▪ B1.6.Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. Elaboración dun glosario colectivo. ▪ B1.7.Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. ▪ B1.8.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.	▪ B1.3.Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	▪ CSB1.3.1.Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
			▪ CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
▪ h ▪ b ▪ i	▪ B1.9.Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). A prensa escrita e dixital como fonte de información.	▪ B1.4.Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, amosando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.	▪ CSB1.4.1.Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	▪ CAA ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL ▪ CMCCT
▪ h ▪ b	▪ B1.10.Utilización de técnicas para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo.	▪ B1.5.Valorar o traballo en grupo, amosando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	▪ CSB1.5.1.Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
			▪ CSB1.5.2.Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento	▪ CSC ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Participación activa e construtiva na vida social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.7.1. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.7.2. Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. A cooperación e o diálogo como valores democráticos fundamentais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.8.1. Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.14. Iniciativa emprendedora. Actividades de experimentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e presentar conclusións innovadoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.9.1. A mosas actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			as circunstancias que lle rodean.	
			<ul style="list-style-type: none"> CSB1.9.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b c 	<ul style="list-style-type: none"> B1.15. Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Desenvolver actitudes en cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB1.10.1. Desenvolve e actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> CSB1.10.2. Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSIEE
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
<ul style="list-style-type: none"> h g e i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Cartografía. Planos, mapas e planisferios. B2.2. Tipos de mapas: físicos, políticos e temáticos. B2.3. Escalas e signos convencionais dun mapa. B2.4. Técnicas de orientación no espazo. Elaboración dun itinerario de viaxe coa axuda de ferramentas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.1.1. Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA
<ul style="list-style-type: none"> e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. O clima. Elementos e factores climáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores que o determinan. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.2.1. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.A paisaxe: elementos que o forman, tipos de paisaxes. ▪ B2.7.Características dos principais paisaxes de España e de Europa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8.A diversidade xeográfica das paisaxes de Europa: relevo, climas e hidrografía. ▪ B2.9. Utilización e consulta en sistemas de información xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4.Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.4.1.Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10.A intervención humana no medio. Consumo responsable. Os problemas da contaminación. ▪ B2.11.O desenvolvemento sostible. ▪ B2.12. Elaboración dun plan de reciclaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5.Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.1.Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13.O cambio climático: causas e consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.A Unión Europea. ▪ B3.2.A organización económica, social, política e territorial da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.Identificar a estrutura e os fins da Unión Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.1.1.Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> - Aproximación a algunhas características significativas dos países europeos a través dun proxecto cooperativo. 	formar parte da Unión Europea.	membros e as súas capitais.	
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.1.2. Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL
<ul style="list-style-type: none"> d g h i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Demografía e poboación. Variables demográficas. B3.4. Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.5. Representación gráfica de datos demográficos: as pirámides de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3.2.1. Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.2.2. Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> d g o h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Poboación de Europa: distribución e evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Distinguir as principais características española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3.3.1. Describe as principais características da poboación española e europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.3.2. Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.3.3. Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> a d o h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de emigrantes ao noso país, problemas actuais da poboación. Estudo dos movementos migratorios da familia. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8.As actividades económicas e os sectores produtivos de España e Europa. B3.9.A produción de bens e servizos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5.Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMTC
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> b h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10.O consumo e a publicidade. Debates sobre a influencia da publicidade nas nosas prácticas diarias. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6.Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3 6.1.Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11.Educación financeira. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7.Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.7.3.Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12.Empregabilidade e espírito emprendedor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8.Comprender os beneficios que ofrece o espírito emprendedor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13.A empresa. Actividade e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9.Explica as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden desenvolver distinguindo entre os diferentes tipos de empresas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ i ▪ o ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1.As idades da historia: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. ▪ B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación. Realización dun traballo expositivo seleccionando e clasificando distintas fontes (artísticas, literarias, gráficas, estatísticas, cartográficas, orais, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3.O tempo histórico e a súa medida. ▪ B4.4.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. Realización dunha liña do tempo que recolla os acontecementos históricos máis relevantes que marcan as idades da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ o ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XIX. ▪ B4.6.España na Idade Contemporánea I: o século XIX. ▪ B4.7.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XX. ▪ B4.8.España na Idade Contemporánea II: o século XX. Mulleres e homes relevantes na historia de España e Galicia. ▪ B4.9.España na Unión Europea. ▪ B4.10.O Mundo Actual. Realización de arquivos sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3.Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.3.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.3.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.3.3.Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.4.Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CSC
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA
<ul style="list-style-type: none"> d o h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural. B4.12.Patrimonio da Humanidade. Elaboración dunha guía sobre os sitios e lugares Patrimonio da Humanidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ o ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.13. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.5.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.5.2. Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA

ÁREA DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA.

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización do discurso; escoita; respecto á quenda de palabra; papel de persoa moderadora; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, organizar o discurso, escoitar e incorporar as intervencións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.3. Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participacón respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Integrar e recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario preciso e estrutura coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B.1.4. Valoración crítica de mensaxes verbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Analizar e valorar con sentido crítico as mensaxes orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Valoración dos contidos transmitidos polo texto. Dedución das palabras polo contexto. Ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Comprensión de textos orais segundo a súa tipoloxía. Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Comprender o sentido global dos textos orais, recoñecendo as ideas principais e secundarias e identificar ideas ou valores non explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.1. Identifica o tema do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. B1.8. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Memorizar e reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Identificación da finalidade comunicativa de textos de diferentes tipoloxías: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos) Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Comprender textos orais segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Expresión e produción de textos orais segundo a súa tipoloxía: narrativos, descritivos argumentativos, expositivos, instrutivos, informativos e persuasivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.2. Recordar algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésalas oralmente en resposta a preguntas directas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar activamente, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b d e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de doutras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Consolidación do sistema de lecto-escritura. ▪ B2.2. Lectura en voz alta de distintos tipos de texto- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprensión de textos, en voz alta e en silencio, segundo o seu tipoloxía. ▪ B2.4. Audición de diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Lectura, en silencio, e comprensión de distintos tipos de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Ler en silencio diferentes textos valorando o progreso na velocidade e a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Comprensión de textos segundo a súa tipoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCT CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.9. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.10. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicarlos en traballos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Concentrarse en entender e interpretar o significado dos textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.3. Infire, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.4. Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras en textos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Uso guiado das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información. ▪ B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Desenvolver o Plan lector que dea resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia lectora e fomenta o gusto pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe. ▪ B2.14. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCEC
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). ▪ B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal e puntuación. ▪ B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas coidando a caligrafía, orde e presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes, ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	parénteses, etc). Acentuación. ▪ B3.4. Orde e presentación.			
▪ e	▪ B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, estrutura...) ▪ B3.6. Revisión e mellora do texto. ▪ B3.7. Realización de ditados.	▪ B3.2. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección, revisándoos para melloralos e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	▪ LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal. ▪ LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel. ▪ LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección. ▪ LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
▪ e	▪ B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación e parénteses). Acentuación.	▪ B3.3. Utilizar o dicionario como recurso para resolver dúbidas sobre a lingua, o uso ou a ortografía das palabras.	▪ LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	▪ CCL ▪ CAA
▪ a ▪ e	▪ B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención	▪ B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área.	▪ LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).	▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal, puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua, explorando canles que desenvolvan a sensibilidade, a creatividade e a estética. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.1. Pon interese e esforzase por escribir correctamente de forma persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> a e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Produción de textos segundo o Plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Levar a cabo o plan de escritura que de resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia escritora e fomenta a creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. <ul style="list-style-type: none"> - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómicos. B3.9. Produción de textos segundo o Plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Vocabulario: sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	estranxeirismos e neoloxismos. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos. Siglas e abreviaturas. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. ▪ B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais (de orde, contraste e explicación) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) coma léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos). 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			que lle ofrece o dicionario.	
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.8. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. B4.9. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. B4.10. Utilización adecuada dos signos de puntuación. B4.11. As relacións gramaticais. Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións. LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto. LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación. LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til. LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CCL CCL CCL CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	compoñentes do grupo nominal.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.12. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.13. As variedades da lingua. ▪ B4.14. Coñecemento xeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Coñecer a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e considerala como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal de máxima importancia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. B5.4. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B.5.5. Identificación de recursos literarios. 	literaria (metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras), e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Identificación de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns ou adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> d e i 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a d e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias ou dos compañeiros, utilizando adecuadamente os recursos básicos dos intercambios orais e da técnica teatral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

ÁREA DE MATEMÁTICAS.

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. ▪ B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. ▪ B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	numéricos, resolver problemas e presentar resultados. ▪ B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.			
BLOQUE 2. NÚMEROS				
▪ b ▪ e ▪ g	▪ B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. ▪ B2.2. A numeración romana. ▪ B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. ▪ B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. ▪ B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. ▪ B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. ▪ B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas. ▪ B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. ▪ B2.9. Os números decimais: valor de posición. ▪ B2.10. Números positivos e negativos.	▪ B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	▪ MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. ▪ MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	▪ CMCT ▪ CCEC ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo. 			
<ul style="list-style-type: none"> b e g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.12. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.13. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.10. Números positivos e negativos. B2.14. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CCL
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.3.2. Redondea números decimais á 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. 	<p>en situación de resolución de problemas.</p>	<p>décima, centésima ou milésima máis próxima.</p>	
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se usan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación e calculadora). 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
<ul style="list-style-type: none"> b e g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.18. Estimación de resultados. B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CCL
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. B2.21 Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.22. Potencia como produto de factores iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10. ▪ B2.23. Identificación e uso dos termos propios da división. ▪ B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. ▪ B2.24. Operacións con fraccións. ▪ B2.25. Operacións con números decimais. ▪ B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. 	calculadora), usando o máis adecuado	Calcula o produto dunha fracción por un número.	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. ▪ B2.27. Porcentaxes e proporcionalidade. ▪ B2.28. Expresión das partes utilizando porcentaxes. ▪ B2.29. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. ▪ B2.30. Aumentos e diminucións porcentuais. ▪ B2.31. Proporcionalidade directa. ▪ B2.32. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Iniciarse no uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. 		oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. B2.18. Estimación de resultados. B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.34. Automatización de algoritmos. B2.35. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa. B2.36. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. B2.37. Construción de series ascendentes e descendentes. B2.38. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. B2.39. Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100. B2.40. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. B2.41. Cálculo de tantos por cen en situacións reais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións). 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo- multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.42. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. ▪ B2.43. Utilización da calculadora. 			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. ▪ B2.44. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE
BLOQUE 3. MEDIDA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. ▪ B3.2. Realización de medicións. ▪ B3.3. Estimación de lonxitudes, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.		proceso seguido e a estratexia utilizada.	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. ▪ B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. ▪ B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. ▪ B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Operar con diferentes medidas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. ▪ MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. ▪ MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CMCT ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados. ▪ B3.9. Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados en unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. ▪ MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. O sistema sesaxesimal. B3.11. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Resolución de problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4. A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros... 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
<ul style="list-style-type: none"> g i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2 Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CD
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.10. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. ▪ B5.3. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	aritmética, a moda e o rango. ▪ B5.4. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. ▪ B5.5. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.		▪ MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. ▪ MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. ▪ MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas	▪ CMCT ▪ CAA ▪ CMCT ▪ CAA
▪ g	▪ B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias	▪ B5.3. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	▪ MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	▪ CMCT
▪ b ▪ g	▪ B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.	▪ B5.4. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	▪ MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	▪ CMCT ▪ CAA
▪ b ▪ e ▪ g	▪ B5.7. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	▪ B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	▪ MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propondo outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CCL CSIEE

ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
a e	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates e comentarios de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos, distinguindo información de opinión, e elaboración dun resumo.	B1.1. Comprender textos orais diversos, procedentes da radio, da televisión ou da internet, interpretando as intencións explícitas así como as intencións, opinións e valores non explícitos.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	CCL CAA
			LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión.	CCL CSC
b d e i o	B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e a experiencias doutras persoas. B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar,	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	CCL CD CAA CSC
			LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	CCL CD CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	seleccionar, clasificar, comparar e relacionar con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.			
	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retranca, da ironía e de dobres sentidos, recoñecendo a primeira como un trazo característico da lingua galega.	B1.3. Interpretar a retranca, a ironía e os dobres sentidos, entendendo a primeira como un trazo característico da lingua galega	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	CCL
			LGB1.3.2. Recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.	CCL CCEC CSC
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	CCL CAA CSC CSEIEE
			LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	CCL CAA
			LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	CCL CSIEE CAA
			LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	CCL CSIEE CAA
			LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	CCL CAA CSIEE
a c e o	B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.5.1. Escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	CCL CSC
			LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	CCL CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	inadecuadas, contacto visual).			
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, discusións, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC CAA
			LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	CCL CSC CCEC
			LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora.	CCL CSC CCEC
			LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL CSC CCEC
			LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA
a b e o	B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade. Incorporación das intervencións das demais persoas, formulación de preguntas coherentes e percepción das reaccións.	B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL CAA
			LGB1.7.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	CCL
			LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	CCL CSC
			LGB1.7.4. Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e i	B1.9. Produción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación ou participación para ofrecer e compartir información e opinión.	B1.8. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Elabora textos propios dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSIEE CSC
d e	B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (acenos, miradas, posturas corporais).	B1.9. Reforza a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais coa utilización de elementos propios da linguaxe xestual.	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	CCL CCEC CSC CAA
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10. Aposar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.10.1. Aposar respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE
e	B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.11. Interesarse por aposar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL CAA CCEC CSIEE
a d e o	B1.13. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	CCL CSC
			LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13. Recoñecer e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	(sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.		LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCL CCEC CSC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
b e l j o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias, plans de traballo ou regulamentos. B2.2. Comprensión de textos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia, na entrevista e nas cartas á dirección do xornal, para obter información xeral, localizando informacións destacadas. B2.3. Comprensión de textos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e realizar inferencias determinando intencións e dúbidas.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	CCL
			LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérbolos, ironías e dúbidas sentidos en textos.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.	CCL
			LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia información, opinión e publicidade.	CCL CAA
			LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, comparando, clasificando, identificando e interpretando con especial atención aos datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender a información procedente de gráficos, esquemas e ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto, e esquematizar e resumindo seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.	CCL CAA
			LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.	CCL CAA
			LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	CCL CAA
b e	B2.6. Uso das estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto.	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	CCL CD CAA
			LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto.	CCL CD
			LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CCL CAA CD CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	CCL CSIEE CAA
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	CCL CAA
			LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	CCL
			LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL
			LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	CCL CAA CSC
			LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL CSC
a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. B2.12. Utilización das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita.	B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con autonomía abonda, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC
			LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	CCL CAA CSC
			LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	CCL CAA CD
a b e	B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	LGB2.9.1. Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	CCL CAA CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC
a b e m	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.11. Amosar autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.11.1. Amosa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	CCL
			LGB2.11.2. Exprésa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CCL CSC CAA CSIEE
a d e o	B2.16. Análise de textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	B2.12. Analizar textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
a b e	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1. Usar as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	CCL CSIEE CAA
			LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	CCL CAA CSIEE
			LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto.	CCL
			LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico,	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<p>morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.</p> <p>LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.</p> <p>LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.</p>	<p>CCL CAA CSIEE</p> <p>CCL CAA CSIEE</p>
a b e i	<p>B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, programas, convocatorias, plans de traballo, mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros.</p> <p>B3.3. Composición de textos de información e de opinión característicos dos medios de comunicación social sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista, no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas.</p>	<p>B3.2. Producir textos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación</p>	<p>LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...</p> <p>LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios dos medios de comunicación, imitando modelos.</p> <p>LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.</p> <p>LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.</p> <p>LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.</p>	<p>CCL CAA CD</p> <p>CCL CSC CCEC CAA</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL CSC CCEC</p> <p>CCL CSC CAA</p>
b e	<p>B3.4. Produción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, enquisas, resumos, esquemas, informes, descrições, explicacións).</p>	<p>B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.</p>	<p>LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...</p>	<p>CCL CAA CSIEE</p>

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves creativos carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	B3.4. Elaborar textos breves con creatividade.	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
			LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
			LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
b d e i j	B3.6. Uso progresivamente autónomo das TIC na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.	B3.5. Usar de maneira autónoma as TIC para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	CCL CD CAA CSIEE
			LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma.	CCL CAA CSIEE CD
			LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	CCL CD CAA CSIEE
			LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentacións.	CCL CD CSIEE
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.	LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	CCL CD CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte.	CCL CD CAA
			LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición, conxunción e interxección; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	CCL CAA
			LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	CCL CAA
			LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	CCL CAA
			LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	CCL CAA
			LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B4.2. Coñecemento das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para vulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.	B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	CCL CSC CCEC
e e	B4.4. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para vulgar sobre a gramaticalidade dos resultados e facilitar o desenvolvemento dos conceptos lingüísticos e da metalinguaxe. B4.5. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. B4.6. Observación da inserción e coordinación de oracións como procedementos propios da explicación, tanto na escritura como na expresión oral.	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	CCL
			LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	CCL
			LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL CSC CCEC
e	B4.7. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia,	B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	finalidade, contradición, condición...), así como doutros elementos de cohesión, en relación coa composición de textos.		LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixes, elipse, sinónimos...	CCL CAA
e	B4.8. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como o papel semántico deste (axente, paciente e causa). B4.9. Transformación de oracións de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.	B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	CCL CAA
			LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	CCL CAA
e	B4.10. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, e viceversa, para mellorar a produción de textos.	B4.6. Transformar un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	CCL CAA
b e i	B4.11. Uso eficaz do dicionario, en papel ou dixital, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. B4.12. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	CCL CAA CD
			LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	CCL CAA
			LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B4.13. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.			
a d e h m o	B4.14. Coñecemento das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8. Coñecer as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.8.1. Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL CSC CCEC
a b d e m o	B4.15. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9. Establecer relacións entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	CCL CCEC
			LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	CCL CCEC CAA CSIEE
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte	B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral.	CCL CAA CCEC
			LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.			
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
			LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos e tópicos.	B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes.	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	CCL CCEC
			LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	CCL
			LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	CCL CCEC CAA
			LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	CCL CCEC
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	CCL CCEC CSC
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios diversos.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.	CCL CCEC
			LGB5.7.2. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL CCEC

ÁREA DE EDUCACIÓN ARTÍSTICA (PLÁSTICA)

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
▪ j ▪ e ▪ b	▪ B1.1. Indagación e apreciación das posibilidades plásticas e expresivas dos elementos naturais e artificiais do contexto próximo. ▪ B1.2. O contexto natural, artificial e artístico: posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos.	▪ B1.1. Formular opinións cun criterio estético, oralmente ou por escrito, que expresen o respecto e a riqueza das achegas que ofrecen as manifestacións artísticas (plásticas, visuais ou musicais), apreciando as texturas, as formas, as liñas, as medidas e as cores.	▪ EPB1.1.1. Observa e explica aspectos, calidades e características das obras artísticas seguindo un protocolo.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
			▪ EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.	▪ CCEC ▪ CAA
			▪ EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	▪ CCEC ▪ CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Elaboración de protocolos para a observación sistemática de aspectos, calidades e características notorias e sutís das imaxes. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.4. Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes distintos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ e ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Indagación sobre o uso artístico dos medios audiovisuais e tecnolóxicos para o traballo con fotografías. ▪ B1.5. Documentación sobre a evolución da fotografía e valoración das posibilidades do formato dixital actual. ▪ B1.6. Valoración do cine de animación como ferramenta de aprendizaxe. ▪ B1.7. Secuenciación dunha historia, unha novela e unha canción, con imaxes e textos explicativos. ▪ B1.8. Elaboración de carteis aplicando coñecementos plásticos e audiovisuais. ▪ B1.9. Iniciación a sinxelas obras de animación tendo en conta o son, a montaxe, o guión e a realización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Aproximarse á lectura, a análise e a interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo de maneira crítica o significado e a función social, con capacidade para elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.2 Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriori a adecuación do encadramento ao propósito inicial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.7. Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CD
<ul style="list-style-type: none"> j i a 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Valoración dos medios de comunicación e das novas tecnoloxías da información e da comunicación como instrumentos de coñecemento, produción e satisfacción. B1.11. Uso das tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer as manifestacións do patrimonio cultural e artístico dos pobos (autores e autoras, obras e documentación). B1.12. Uso intencionado da imaxe como instrumento de comunicación. B1.13. A protección de datos. Dereito á propia imaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación de xeito responsable para a busca, creación e difusión de imaxes fixas e en movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB1.3.1. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste, ...) que lle serven para a ilustración de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.3.2. Coñece os protocolos de actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa.. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA				
<ul style="list-style-type: none"> j b 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicación de recursos gráficos para a expresión de emocións, ideas e accións. B2.2. Disposición á orixinalidade, a 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Realizar producións plásticas seguindo pautas elementais do proceso creativo, experimentando, recoñecendo e diferenciando a expresividade dos diversos 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CCEC CAA CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>espontaneidade e a plasmación de ideas, sentimentos e vivencias de forma persoal e autónoma, na creación dunha obra artística.</p> <ul style="list-style-type: none"> B2.3. Recreación de espazos, aplicando conceptos artísticos básicos (equilibrio e composición). 	<p>materiais e técnicas pictóricas e elixindo as máis axeitadas para a realización da obra prevista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.). EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións e situacións. EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura. EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades. EPB2.1.6. Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación, aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións. EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor. EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas. EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.). EPB2.1.10. Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CAA CCEC CAA CCEC CAA CCEC CAA CCEC CAA CCEC CCEC CAA CCEC CCL

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Análise das formas de representación de volume. ▪ B2.5. Elaboración de obxectos tridimensionais con distintos materiais. ▪ B2.6. Comparación entre as formas que adopta a representación do espazo en diferentes áreas ou ámbitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Representar volumes utilizando recursos como cores, claroscuros, corte, dobra e encartado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volumes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Coñecemento e valoración de identificadores artísticos de diferentes culturas. ▪ B2.8. Interese por coñecer producións do patrimonio cultural e artístico dos pobos. ▪ B2.9. Valoración do patrimonio cultural e artístico para a satisfacción con eles e para a súa conservación. ▪ B2.10. Elaboración de documentos relacionados con obras, creadores e creadoras, e manifestacións artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecer as manifestacións artísticas máis significativas que forman parte do patrimonio artístico e cultural, e adquirir unha actitude de respecto e valoración dese patrimonio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Emprego dos medios audiovisuais e novas tecnoloxías da información e da comunicación para o tratamento de imaxes, deseño, animación e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Utilizar as TIC para a busca e tratamento de imaxes, como ferramentas para deseñar documentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	difusión dos traballos elaborados. ▪ B2.12. Preparación de documentos propios da comunicación artística.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar; modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Elaboración de producións plásticas utilizando técnicas mixtas, elixindo as técnicas, os instrumentos e os materiais de acordo coas súas características e coa súa finalidade. ▪ B2.14. Asunción de responsabilidade no traballo propio (constancia e esixencia progresiva) e no traballo cooperativo (respecto polas achegas e as disposicións das demais persoas). ▪ B2.15. Realización individual ou en grupo, con establecemento de momentos de revisión e de reflexión sobre o proceso seguido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Realizar producións plásticas, participando con interese e aplicación no traballo individual ou de forma cooperativa, respectando os materiais, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, e apreciando a correcta e precisa realización dos exercicios e das actividades, a orde e a limpeza, o respecto polas normas, as regras e os/as compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.5.3. Aмосa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro ou compañeira. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
BLOQUE 3. DEBUXO XEOMÉTRICO				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ b ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Elaboración de composicións plásticas partindo de conceptos xeométricos da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar conceptos xeométricos na realidade que rodea o alumnado, en relación cos conceptos xeométricos recollidos na 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	realidade do alumnado. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Uso da cuadrícula para coñecer e comprender o termo de escala. ▪ B3.3. Apreciación das posibilidades plásticas e expresivas das estruturas xeométricas. ▪ B3.4. Construción de estruturas e transformación de espazos usando nocións métricas e de perspectiva. ▪ B3.5. Uso dos instrumentos básicos do debuxo xeométrico para compor unha creación artística partindo dos polígonos elementais. 	área de matemáticas coa súa aplicación gráfica.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo o raio. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CAA 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA 	

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional formas xeométricas simples. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCET CCEC
<ul style="list-style-type: none"> j g b 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Exploración e uso adecuado do material de debuxo técnico, coa finalidade de atopar o máis apropiado para o resultado final. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Iniciarse no coñecemento e no manexo dos instrumentos e dos materiais propios do debuxo técnico, e empregalo adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB3.2.1. Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CMCCT

ÁREA DE EDUCACIÓN VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
<ul style="list-style-type: none"> m k 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.1.3 Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. A automotivación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade en si mesmo e en si mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. Tolerancia á frustración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das acción propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. ▪ B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada na vida económica e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar e argumentar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Empregar a aserción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4.O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.4.1 Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.4.2.utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5.Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.5.1.Interacciona con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ m ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.Os estereotipos. As consecuencias dos prexuízos. Desenvolvemento de actitudes de solidariedade ante problemas e necesidades das persoas máis desfavorecidas. ▪ B2.7.Identificación, axuízamento crítico e rexeitamento das situacións de marxinação, discriminación e inxustiza social. ▪ B2.8.Creación de textos, empregando a linguaxe verbal e non verbal, para comunicar en diferentes soportes as conclusións de investigacións realizadas sobre situacións do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando sobre os problemas que provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.6.1.Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.6.2.Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.6.3.Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas.</p> <ul style="list-style-type: none"> B3.2.Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión. 	<p>de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.4. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.1. A mosboa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais. VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC CAA CSIEE CSC CSC CSC CSIEE CAA
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma. VSCB3.3.2. Infíre a necesidade das normas da súa comunidade educativa 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.	constrúe a partir dos valores universais.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> d m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. O altruísmo. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situación de marxinação, de discriminación e de inxustiza social. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Conceptualización do dilema moral. Resolución de dilemas morais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas morais para detectar prexuízos relativos ás diferenzas culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.1. Expressa o que é un dilema moral. ▪ VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais. ▪ VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas. ▪ VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais. ▪ B3.11. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades. ▪ B3.12. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. Análise destes feitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades... ▪ VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. ▪ VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e de opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. ▪ B3.14. Sensibilidade e respecto polos costumes, valores morais e modos de vida distintos aos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.15. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.16 Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.11.1. Axuíza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.17. Principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.18. Os servizos públicos e bens comúns. Defensa, identificación, aprecio, respecto e coidado dos bens comúns e dos servizos públicos: contribución da cidadanía a través dos impostos. A responsabilidade social. A xustiza social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD ▪ CCL ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ g ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.19 Fontes de enerxía renovables e non renovables. Identificación das actitudes e estratexias individuais e colectivas de consumo enerxético responsable. ▪ B3.20. Rutinas individuais para mellorar a calidade de vida. Reflexión sobre as posibilidades de cambio. ▪ B3.21. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos acontecementos que o modifican. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CMCT ▪ CCEC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B3.22. Realización e interpretación de gráficos sinxelos. 			
<ul style="list-style-type: none"> k 	<ul style="list-style-type: none"> B3.23. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no ámbito escolar e doméstico.. B3.24. Actitudes e estratexias de promoción de formas de vida saudable e de calidade B3.25. Os primeiros auxilios 	<ul style="list-style-type: none"> B3.15 . Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida. VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.26. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade e dos contidos que se presentan no contorno dixital para desenvolver a capacidade crítica. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías. VSCB3.16.2. Analiza e enxuíza criticamente os contidos do contorno dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCL CAA CSC
<ul style="list-style-type: none"> i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.27. O consumo responsable. Identificación de actitudes e estratexias persoais e colectivas de consumo responsable B3.28. A publicidade e as súas técnicas. Influencia nos hábitos de consumo. B3.29. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario. VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos. VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CSIEE CSC CCEC CD CSC CCL CCEC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ n	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.30. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. ▪ B3.31. Comunicación da información elaborada por diferentes medios ▪ B3.32. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE

4.- Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliados e grao mínimo de consecución para superar a materia.

Enténdese que os estándares imprescindibles hanse lograr ao finalizar o curso. Ao longo das diferentes unidades de programación do curso e proxectos, proponendo situacións de aprendizaxe-avaliación diversas que evidencien a adquisición progresiva de devanditos estándares imprescindibles. Non sería recomendable vincular a adquisición dun determinado estándar imprescindible a unha única pregunta-ítem-indicador dun instrumento de avaliación, ou mesmo a unha única unidade didáctica/tema/proxecto, xa que a información antóllase insuficiente para poder determinar con certo grao de obxectividade que devandito estándar foi suficientemente alcanzado. Será a posta en práctica de diversas unidades didácticas/temas/proxectos/tafas utilizados no curso, e a aplicación de instrumentos de avaliación variados, a fonte de información que fundamentará a adquisición suficiente de estándar imprescindible nun alumno/a.

A definición dos estándares imprescindibles adquire gran importancia non só á hora de decidir si un alumno/a supera ou non unha determinada área, senón tamén no deseño dos procesos de apoio, reforzo e recuperación ao alumnado. A non adquisición dos estándares imprescindibles podería causar graves dificultades para continuar o proceso de ensino-aprendizaxe da devandita área.

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Ciencias Naturais.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4	BLOQUE 5
CNB1.2.1 CNB1.4.1	CNB2.1.1 CNB2.3.2	CNB3.1.1 CNB3.2.1	CNB4.2.1 CNB4.2.2	CNB5.1.3 CNB5.3.1

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Ciencias Sociais.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4
CSB1.1.1 CBS 1.2.2	CSB2.4.1 CSB2.5.1 CBS2.6.1	CSB3.2.2 CSB3.5.2.	CSB4.1.1 CSB4.4.1

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a material de L. Castelá e Literatura.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4	BLOQUE 5
LCB1.1.1 LCB1.1.4 LCB1.4.2 LCB1.5.1	LCB2.1.1	LCB3.1.1 LCB3.2.2	LCB4.1.1	LCB 5.2.1.

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Matemáticas.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4	BLOQUE 5
MTB1.1.1 MTB1.4.1 MTB3.2.1 MTB3.5.1	MTB2.1.2 MTB2.2.2	MTB3.1.1. MTB3.4.3	MTB4.3.1 MTB4.3.2 MTB4.5.1	MTB5.1.1

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de L. Galega e Literatura.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4	BLOQUE 5
LGB1.4.1 LGB1.14.1	LGB2.1.1 LGB2.3.3 LGB2.6.1	LGB3.2.3	LGB4.1.1	LGB5.2.2

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Plástica.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3
EPB1.1.1 EPB1.1.6	EPB2.1.3 EPB2.1.4	EPB3.1.1 EPB3.1.6

❖ Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Valores Sociais e Cívicos.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3
VSCB1.1.1 VSCB1.5.2	VSCB2.1.1	VSCB3.2.1 VSCB3.2.3 VSCB3.7.3

Para identificar os instrumentos de avaliación cos que se pretenden avaliar os estándares imprescindibles, terei en conta:

1. Determinar *os tipos de instrumentos* de avaliación cos que comprobar o grao de adquisición **“suficiente”** de cada un dos estándares imprescindibles nas diferentes unidades de programación. 2. Indicar o *número de instrumentos* de avaliación cos que comprobar o grao de adquisición **“suficiente”** de cada un dos estándares imprescindibles ao longo dun curso.

3. Finalmente indicar se o estándar imprescindible logrou o nivel de suficiente. Estes estándares imprescindibles suscitan outros tipos de instrumentos de avaliación diferentes á proba obxectiva escrita (por exemplo: listas de control, rúbricas, traballos colectivos, debates, exposicións orais de temas, etc).

Asociación entre instrumentos de avaliación e estándares mínimos					suficiente	insuficiente
Estándares mínimos (Código)	Tipo de instrumento	Avaliación na que se aplica				
		1ª	2ª	3ª		

5.-Actividades e Temporalización.

Temporalización

ÁREAS	1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
		“Clima.eu.cambio”	“Escola climática ”
C. Naturais	B.1- Iniciación Actividade científica. B.2 O ser humano e a saúde. B.3- Os seres vivos(B3,6, B3,7, B3,8, B3,9, B3,10, B3,11) B.3 Os seres vivos. (B3.1, B3.2, B.3.3, B3,4, B3,5)	B.1 Iniciación Actividade científica. B.4 A materia e enerxía . (B.4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7)	B.1 Iniciación Actividade científica. B.4 A materia e enerxía.(B4.8, B4.9, B4.10, B4.11, B4.1, B4.2 13) B.5 Tecnoloxía, obxectos e máquinas. (B5.1., B5.1 B5.3, B5.4, B5.5, B5.6, B5.7, B5.8, B5.9, B5.10, B5.11)
C. Sociais	B.1 Contidos comúns da área. B.2.O mundo que nos rodea. (B2.1, B2.2, B2.3, B2.4, B2.5, B2.6, B2.7, B2.8, B2.9) B.3 Vivir en sociedade (B3.1, B3.2, B3.3, B.3.4, B.3.5,B.3.6, B.3.7, B.3.8, B.3.9)	B.1 Contidos comúns da área. B.2. O mundo que nos rodea. (B2.10, B2.11, B2.12, B2.13) B.3 Vivir en sociedade B.3.10 , B.3.11, B.3.12, B.3.13)	B.1 Contidos comúns da área. B.4 As pegadas do tempo. (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8, B4.9, B4.10, B4.11, B4.12,B4.13)
Matemáticas	B.1-Procesos, métodos e actitudes en Matemáticas. B.2-Números	B.1-Procesos, métodos e actitudes en Matemáticas. B.2- Números. B.3 Medida	B.1-Procesos, métodos e actitudes en Matemáticas. B.4 Xeometría B.5Estadística e probabilidade.

L. Castelá	B.1Comunicación oral. escoitar e falar. B.2 e B.3 Comunicación escrita. Ler e escribir. B.4 Coñecemento da lingua (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8,B4.9, B4.10, B4.11, B4.12, B4.13, B4.14) B.5 Educación Literaria.	B.1Comunicación oral. escoitar e falar. B.2 e B.3 Comunicación escrita. Ler e escribir. B.4 Coñecemento da lingua (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8,B4.9, B4.10, B4.11, B4.12, B4.13, B4.14) B.5 Educación Literaria.	B.1Comunicación oral. escoitar e falar. B.2 e B.3 Comunicación escrita. Ler e escribir. B.4 Coñecemento da lingua (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8,B4.9, B4.10, B4.11, B4.12, B4.13, B4.14) B.5 Educación Literaria.
L. Galega	B.1Comunicación oral. escoitar e falar. B.2 Comunicación escrita: ler . B.3 Comunicación escrita: escribir. B.4 Coñecemento da lingua (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8,B4.9, B4.10, B4.11, B4.12, B4.13) B.5 Educación Literaria.	B.1Comunicación oral. escoitar e falar. B.2 e B.3 Comunicación escrita. Ler e escribir. B.4 Coñecemento da lingua (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8,B4.9, B4.10, B4.11, B4.12, B4.13) B.5 Educación Literaria.	B.1Comunicación oral. escoitar e falar. B.2 e B.3 Comunicación escrita. Ler e escribir. B.4 Coñecemento da lingua (B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.6, B4.7, B4.8,B4.9, B4.10, B4.11, B4.12, B4.13) B.5 Educación Literaria.
Plástica	B.2 Expresión artística. B.3 Debuxo xeométrico	B.1 Educación audiovisual. B.2 Expresión artística.	B.2 Expresión artística.
Valores Soc. e Cív.	B.1 A identidade e dignidade da persoa. B.2 A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais. B.3 A convivencia e os valores sociais.	B.1 A identidade e dignidade da persoa. B.2 A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais. B.3 A convivencia e os valores sociais.	B.1 A identidade e dignidade da persoa. B.2 A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais. B.3 A convivencia e os valores sociais.

Actividades.

As actividades están consideradas reflexionando sobre as capacidades que queremos desenvolver e en función dos obxectivos propostos e relacionados directamente coas competencias clave; asemade, o xeito de organizar as mesmas responden ós principios metodolóxicos marcados na programación. Consideraremos tódolos **ámbitos de experiencia, intereses e necesidades** dos nenos/as, para decidir nun principio cales son as máis axeitadas para desenvolver os obxectivos e os contidos. En canto aos criterios a ter en conta no seu deseño, han de ser **significativas**, que teñen interese para o alumno/a, que participen e lles motiven, que supoñan un reto para a súa competencia persoal. Por outra banda que **potencie as relacións entre iguais**, nun clima acolledor e cálido, establecendo actividades de G. Grupo, P. Grupo, Individuais empregando dinámicas baseadas na aprendizaxe cooperativa. Procurar no seu desenvolvemento a **participación de distintos membros da comunidade educativa** (familias, mestres, ANPA, organismos, recursos públicos...) Temos en conta tamén os **espazos, os materiais e recursos** que se van a empregar.

As actividades que se realizarán ao longo do curso estarán pensadas para o máximo cumprimento dos distintos obxectivos marcados para as áreas.

6.-Procedementos e instrumentos de avaliación.

A avaliación está recollida no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, e na Orde do 9 de xuño de 2016, pola que se regula a avaliación na educación primaria na nosa comunidade.

AVALIACIÓN DO PROCESO DE APRENDIZAXE DOS ALUMNOS/AS.

A avaliación concíbese da seguinte maneira:

Continua e global tendo en conta o progreso do alumno no conxunto das áreas do currículo.

Contémplanse tres modalidades:

- **Avaliación inicial.** Proporciona datos acerca do punto de partida de cada alumno que permiten unha atención es diferenzas e unha metodoloxía adecuada.

Pártese da información da familia, do informe do centro do curso anterior, dunha observación directa do neno nos primeiros días de clase, o iniciar calquera unidade didáctica, proxecto e dunha exploración de coñecementos previos.

- **Avaliación formativa e continua.** Concédelle importancia á evolución do alumnado conferindo unha visión das dificultades e dos progresos de cada un/ unha.

Pártese da observación directa e sistemática sobre:

- Grao de participación e interese nas tarefas colectivas.
- Progresos e dificultades dos novos contidos.
- Revisión diaria das actividades individuais.
- Corrección das actividades na clase en gran grupo e individual.

- **Avaliación sumativa.** Establece os resultados ao remate do proceso total de aprendizaxe en cada período formativo e a consecución dos obxectivos.

-Individualizada, centrándose na evolución de cada alumno e na súa situación inicial e particularidades.

-**Integradora**, para o cal contempla a existencia de diferentes grupos e situacións e a flexibilidade na aplicación dos criterios de avaliación que se seleccionan.

-**Cualitativa**, na medida en que se aprecian todos os aspectos que inciden en cada situación particular e se avalían de forma equilibrada os diversos niveis de desenvolvemento do alumno, non só os de carácter cognitivo.

-**Orientadora**, dado que lle proporciona ao alumno ou á alumna a información precisa para mellorar a súa aprendizaxe e adquirir estratexias apropiadas.

Observación sistemática	Análise da produción dos alumnos/as.	Intercambios orais co alumnado (exposición, entrevistas, diálogo, debate, probas orais)	Probas específicas
<ul style="list-style-type: none"> - Escala de observación. - Rexistro anecdótico persoal. - Diario de clase. - Lista de cotexo. - Oralidade na asemblea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lista de cotexo. - Monografías. - Resumos. - Traballos de aplicación e síntese. - Caderno de clase - Textos escritos - Gravacións orais - O portfolio - Mapas mentais. - Control de tempo para as lecturas en silencio con preguntas curtas da lectura lida. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lista de cotexo. - Fichas de observación. - Guías de diálogo. - Posta en común. 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas de resposta aberta: - De composición - De solución de problemas. - De resposta curta. - Probas de resposta pechada, obxectivas ou de selección: - Verdadeiro-falso. - Multiitem. - Con base de texto. - Con base gráfica.

7.-Metodoloxía.

En relación coa metodoloxía didáctica, os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua. (Instrucións do 30 de xullo de 2020)

A Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa, no seu artigo 6 mantén a metodoloxía dentro dos elementos do currículo e establece que “comprende tanto a descrición das prácticas docentes como a organización do traballo dos docentes.” O decreto 105/2014, do 4 de setembro polo que se establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia, contempla que a metodoloxía é unha parte do currículo que comprende tanto a descrición das prácticas docentes coma a organización do traballo persoal docente, sendo o artigo 4 máis concreto e establecendo a metodoloxía didáctica como : conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados.

Ademais do concepto, a normativa impele a continuar e acelerar o proceso de renovación metodolóxica que implican as competencias clave para unha mellor educación dos alumnos, e por iso, promover o traballo colaborativo e favorecer a capacidade de aprender, No preámbulo da Lei Orgánica 8/2013:

A educación é a clave desta transformación mediante a formación de persoas activas con autoconfianza, curiosas, emprendedoras e innovadoras, desexosas de participar na sociedade á que pertencen, de crear valor individual e colectivo, capaces de asumir como propio o valor do equilibrio entre o esforzo e recompénsaa. O sistema educativo debe posibilitar tanto a aprendizaxe de cousas distintas como o ensino de xeito diferente, para poder satisfacer a uns alumnos e alumnas, que han ir cambiando coa sociedade. Necesitamos propiciar as condicións que permitan o oportuno cambio metodolóxico, de forma que o alumnado sexa un elemento activo no proceso de aprendizaxe. Os alumnos e alumnas actuais cambiaron radicalmente en relación cos de fai unha xeración. A globalización e o impacto das novas tecnoloxías fan que sexa distinta o seu xeito de aprender, de comunicarse, de concentrar a súa atención ou de abordar unha tarefa.

Para determinar o marco metodolóxico que faga posible estes avances, o Decreto 105 no seu art.15 tras destacar o carácter esencial deste elemento curricular, establece uns principios metodolóxicos aplicables ao conxunto da etapa, unhas orientacións metodolóxicas, xerais e específicas para toda a etapa e áreas, destacando a atención á diversidade, atención individualizada, posta en práctica de mecanismos de reforzo, comunicativa, inclusiva, activa, participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave, desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real. Integración de distintas experiencias e aprendizaxes, promovendo o traballo colaborativo e favorecendo a capacidade de aprender, fomento da lectura, desenvolvemento das intelixencias múltiples, fomento da creatividade.

En todas as materias levaranse a cabo as seguintes orientacións metodolóxicas:

- Partir dos coñecementos previos do alumnado e do seu nivel de desenvolvemento.
- Potenciar a aprendizaxe significativa.
- Crear un clima de seguridade e confianza.
- Aprendizaxe baseado en proxectos, problemas, investigación...
- Utilizar unha linguaxe clara, sinxela na presentación de novos contidos.
- Gradación das actividades.
- Utilizar a cooperación e axuda entre iguais.
- Integración efectiva das TIC na aula.
- Uso do erro como mecanismo de mellora.
- Traballar dende unha perspectiva globalizadora.
- Potenciar a resolución pacífica de conflitos e a necesidade de acordos e consensos.
- Favorecer a aprendizaxe activa integrando ao alumnado na dinámica xeral, fomentando a participación.
- Favorecer a creatividade e capacidade de expresión o interese e a individualización e socialización.
- Atención á diversidade do alumnado.
- Coordinación entre todos os profesionais que interveñen.
- Favorecer a participación e colaboración coas familias.
-

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS:

METODOLOXÍA COMUNICATIVA, INCLUSIVA, ACTIVA E PARTICIPATIVA.

Dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

APRENDIZAXE POR COMPETENCIAS.

Deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan completar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

TRABALLO COLABORATIVO E EN EQUIPO.

A acción educativa procurará a integración de distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmos.

LECTURA, ELEMENTO TRANSVERSAL.

Programación dun tempo diario para lectura, creación e análise de textos literarios e informativos. Proxecto anual en 6º: *Ler é saudable*.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Este é o meu cuarto ano en primaria e considero que debo concretar os principios metodolóxicos, sinalando consideracións en torno aos mesmos en función da materia, do curso e das decisións, a través da:

- Definición da estratexia didáctica pola que facer realidade dita concreción dos principios. Esta estratexia didáctica supón concretar métodos e accións e definir a súa interrelación. Polo tanto, é necesario concretar os métodos máis utilizados e mostrar as súas relacións, diferenciando entre aqueles métodos que si converten en unidade de programación (centros de interese, talleres, proxectos...) daqueles que si integran nos anteriores (aprendizaxe cooperativo, aprendizaxe baseada en problemas, estudo de casos, entre outros). Deberíamos dar prioridade aos métodos que conlevan máis actividade por parte do alumnado e aos que máis axudan a traballar os contidos de xeito globalizado ou interdisciplinar.
- É importante tamén concretar as accións para poñelos en práctica. Isto implica concretar tipos de exercicios, actividades e tarefas, concibindo os dous primeiros como pasos para a realización de tarefas competenciais. As tarefas competenciais deben ser o elemento estruturador da actuación didáctica pola súa relación co saber facer e o saber ser e por supoñer un adestramento moi adecuado para alcanzar os obxectivos e desenvolver as competencias clave.
- Ademais dos principios, métodos e as accións, estarían as decisións sobre agrupamentos dos alumnos/as.

A modo de exemplo, nunha determinada área, empezariamos pola lectura e consideración conxunta dos principios metodolóxicos, especialmente no que respecta na introdución á materia, as orientacións metodolóxicas e a achegar as competencias clave. É necesario ver a súa situación actual e as súas posibilidades de mellora; tamén coñecer as liñas pedagóxicas do centro e as decisións curriculares compartidas en toda a etapa. Unha vez contemplada a situación actual, sería cando eu engadiría na miña programación didáctica a priorización e adecuación dos principios metodolóxicos, expresando de forma xustificada os que parecen máis relevantes e os que quero potenciar.

- A concreción dos principios debe levar aparellada unha estratexia (combinación de métodos e accións) coherente. Sobre os métodos, concretar que vou abordar o proceso de ensino-aprendizaxe por unidades didácticas disciplinares (por exemplo: as fraccións) pero tamén con outras unidades de programación como as unidades globalizadas en torno a un centro de interese, os proxectos e/ou os talleres. Por exemplo os contidos relacionados coa medida ou coa estatística e probabilidade son tamén polivalentes á hora de atopar relación con outras áreas e poden ser abordados conxuntamente. Será necesario que o equipo didáctico que formamos os

mestres analicemos os estándares de aprendizaxe das materias que pretendemos interrelacionar para que o proxecto globalizado estea dotado do marco curricular de referencia.

- Unha vez concretados os métodos e a súa combinación, definirase a práctica dos exercicios, as actividades e as tarefas. Estas tres accións son imprescindibles, pero deben estar orientadas á realización de tarefas competenciais. A súa presenza debe ser continua ao longo do curso e estarán concretadas na programación de aula. As decisións sobre agrupamentos deberían ser consensuadas no equipo didáctico (de momento decido eu na miña aula) e coherentes cos demais elementos curriculares, especialmente coa atención á diversidade. Avanzar dende o traballo en equipo cara á aprendizaxe cooperativa, utilizar a tutoría entre iguais de forma que tanto o/a titor/a como o titorando avancen nas súas aprendizaxes, combinar o modelo de grupos heteroxéneos con algunha actividade con agrupamentos homoxéneos, a incorporación de actividades e tarefas internivelares promovendo actividades e tarefas como reto que conleva a planificación curricular. As decisións sobre os recursos didácticos son tamén un elemento de reflexión e avance. En canto aos recursos persoais supón redefinir o papel do docente e do alumno, xa que os alumnos deben ser tamén ensinantes, pois é o mellor xeito de aprender.
- A incorporación das familias e de persoas da contorna, ou o acceso a outras persoas a través das tecnoloxías, son propostas que favorecen a coherencia con todo o anterior.
- Os espazos (recursos ambientais) tamén educan. A utilización que se faga na aula, doutros espazos do centro e de fóra do centro, debe partir dunhas decisións adoptadas na programación didáctica. E os recursos materiais caracterízanse pola súa variedade e polo amplo abano de posibilidades de utilización.

8.-Materiais e recursos didácticos incluídos os libros de texto.

As decisións sobre os recursos didácticos son tamén un elemento de reflexión e avance. En canto aos recursos persoais supón redefinir o papel do docente e do alumno, xa que os alumnos deben ser tamén ensinantes, pois é o mellor xeito de aprender. A incorporación das familias e de persoas da contorna, ou o acceso a outras persoas a través das tecnoloxías, son propostas que favorecen a coherencia con todo o anterior. Os espazos (recursos ambientais) tamén educan. A utilización que se faga na aula, doutros espazos do centro e de fóra do centro, debe partir dunhas decisións adoptadas na programación didáctica. E os recursos materiais caracterízanse pola súa variedade e polo amplo abano de posibilidades de utilización. Nesa liña, priorizo que o alumnado utilice recursos da vida cotiá, das tecnoloxías, da creación e, moi especialmente, empregue recursos que posibiliten a atención á diversidade dos alumnos/as.

Entendemos por recurso todo aquilo que utilizamos coa intención de favorecer o proceso de ensino-aprendizaxe. Teñen diferentes funcións dependendo da utilización que se faga deles:

- Proporcionar información a través de libros, vídeos, recursos informáticos, recursos naturais, EDIXGAL, etc.
- Servir de orientación ao alumnado axudándolles a organizar a información, a relacionar conceptos, a aplicarlos, a crear outros novos, etc.
- Motivar, espertar e manter o interese. Un bo material didáctico sempre debe resultar motivador para o alumnado.
- Incrementar a aprendizaxe e facela máis significativa. -Facer que o alumnado aprenda co menor esforzo e maior rapidez posible.

Traballamos fundamentalmente con recursos materiais, humanos e vivenciais, que pasaremos a comentar a continuación:

En canto aos **recursos materiais** traballamos con material curricular (material e instrumentos de axuda que nos poden axudar no proceso de E/A como guías e libros de editoriais, revistas, documentos oficiais, páxinas web, libros de texto; Empregamos os recursos de Edixgal (Netex, Aula Planeta e Edebé) e fichas, mapas mentais,...), taboleiros didácticos, materiais manipulativos, materiais audiovisuais (imaxes, material sonoro, etc.), material informático e audiovisual (actividades temáticas, presentacións multimedia, enciclopedias, etc.), servizos telemáticos (páxinas web, videoconferencias, blog, enciclopedias, etc.), vídeos interactivos, materiais de expresión artística etc.

Recursos naturais que posibiliten a observación e experimentación.

O **Entorno** proporciona gran riqueza de recursos, que imos aproveitar nas nosas saídas, e nas experiencias das que veñen provistos os/as alumnos/as. As familias, aportan material propio, como poden ser álbumes de fotos, material de refugallo, envases, experiencias, escritos, etc. Elaboración de **material específico** xa que eu como titora elaboro material específico en función dos contidos e da metodoloxía a aplicar.

O propio alumnado, elabora **material propio** para exposicións, elaboración de material audiovisual para divulgación e consolidación do aprendido, material específico para recoller medicións, observacións,...

En canto aos **recursos humanos** tiven en conta ó *Departamento de Orientación* xa que colabora na detección e prevención de problemas de aprendizaxe e orienta tanto aos alumnos, profesores e pais nos ámbitos persoal, psicopedagóxico e profesional; as *familias*, existe colaboración na obtención de información para propostas de traballo na escola, na educación directa dos seus fillos, proporcionándolles recursos que os mestres consideran necesario para o seu proceso de ensino-aprendizaxe; *os alumnos/as* a través de tutorías individuais proporcionan información sobre o seu proceso de ensino aprendizaxe, das súas dificultades, dos seus intereses,... *os mestres do equipo docente* que a través da avaliación e intercambios informais recellemos información necesaria e relevante.

Por último, en canto aos denominados **recursos vivenciais**, referímonos a todas aquelas experiencias que afectan ao alumnado, desde a convivencia nos distintos ámbitos da vida escolar (aula, recreo, comedor...) ata aquelas situacións nas que o centro recibe visitas ou o alumnado se despraza a outros contornos e participa de actividades nas que se require presenza activa.

9.-Criterios de avaliación e de cualificación e promoción.

Actualmente os criterios de avaliación, cualificación e promoción que están recollidos no centro son os aprobados no ano 2012. Están pendentes de adaptar á LOMCE.

Criterios de cualificación:

Nas áreas de: L. Galega, L. Castelá, Matemáticas, Ciencias Naturais e Ciencias Sociais,

ELEMENTOS AVALIABLES	PUNTUACIÓN MÁXIMA
Probas de avaliación escritas ou orais. Nivel de lectura e escrita. Nivel de comprensión oral e escrita Atención, interese e aplicación do aprendido. Nivel de participación na aula. Tarefas EDIXGAL Traballo individual. Traballo en equipo. Presentación e grado de realización de tarefas nos cadernos de traballo diario de clase e da casa. Comunicación verbal planificada. Fotografías de producións plásticas. Vídeos enviados para montaxe de produción. Gravación de lecturas practicamente diarias nas dúas linguas. Rúbricas para valorar o desempeño dos alumnos ao realizar algunhas das actividades/tarefas de ensino-aprendizaxe.	85%
Coidado do material. Respecto de normas EDIXGAL.	5%
Cumprimento das normas de convivencia.	5%
Adaptación ao grupo (colaboración, tolerancia, adaptación). Corrección no trato (profesorado, persoal non docente, compañeiros).	5%

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

CRITERIO DE MADUREZ

O alumnado promocionará ao ciclo seguinte ou a etapa de educación secundaria obrigatoria, si alcanzou o desenvolvemento correspondente das competencias básicas, os obxectivos de ciclo ou etapa e un adecuado grao de madurez persoal (autonomía e responsabilidade), académica (motivación e interese pola aprendizaxe) e social (integración no grupo e a competencia social). Accederase igualmente cando as aprendizaxes non alcanzadas non sexan un obstáculo para seguir satisfactoriamente o seguinte ciclo ou a nova etapa, aínda no caso de que haxa materias avaliadas negativamente.

CRITERIO DE IMPERATIVO LEGAL

Como a decisión de que o alumno permaneza un ano máis no mesmo ciclo so se pode adoptar una vez ao longo da E.Primaria, os/as alumnos /as que xa permanecerán un ano máis nun ciclo, promocionarán ao ciclo ou etapa seguinte, aínda cando non teñan acadados os obxectivos do mesmo.

CRITERIO NUMÉRICO

Con carácter orientativo, os alumnos e alumnas de educación primaria promocionan ao ciclo ou etapa seguinte cando si cumplan as condicións establecidas na LOMCE.

10.-Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e práctica docente.

Para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente analizaranse e valorarán os seguintes indicadores de logro para posteriormente, tomar as medidas oportunas. Este punto está relacionado co último da miña programación ao cal remito a avaliación da propia programación.

Formato orientativo de autoavaliación da programación didáctica.

LEENDA DA ESCALA DE VALORACIÓN.	Inadecuado	0	Escasa ou nula constancia. Non si alcanzan os mínimos aceptables e necesita unha mellora substancial.
	Insuficiente	1	Omítense elementos fundamentais do indicador establecido.
	Básico	2	Evidénciase cumprimento suficiente do indicador establecido.
	Competente	3	Evidénciase prácticas sólidas. Clara evidencia de competencia e dominio técnico no indicador establecido.
	Excelente	4	Evidénciase prácticas excepcionais e exemplarizantes, modelos de referencia de boas prácticas.

ASPECTOS SUSCEPTIBLES DE ANALIZAR COMO PARTE DA REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.	0	1	2	3	4
Organizáronse e secuenciado os estándares de aprendizaxe avaliáveis en relación es distinta unidades de programación.					
Definíronse os indicadores de logro vinculados aos estándares de aprendizaxe.					
Determináronse os estándares de aprendizaxe imprescindibles.					
Asociáronse os estándares de aprendizaxe avaliáveis, os instrumentos de avaliación e indicadores de logro.					
Deseñouse a avaliación inicial e definíronse as consecuencias dos seus resultados.					
Medidas de atención á diversidade relacionadas co grupo específico de alumnos:					

Tivéronse en conta co grupo específico de alumnos medidas xerais de intervención educativa.					
Medidas de atención á diversidade relacionadas co grupo específico de alumnos: Contempláronse as medidas específicas de intervención educativa propostas para os alumnos con necesidade específica de apoio educativo.					
Medidas de atención á diversidade relacionadas co grupo específico de alumnos: Realizouse adaptación curricular significativa de áreas ou materias aos alumnos que tivesen autorizada dita medida específica extraordinaria.					
Medidas de atención á diversidade relacionadas co grupo específico de alumnos: Realizouse aceleración parcial de áreas ou materias aos alumnos que tivesen autorizada dita medida específica extraordinaria.					
Definíronse programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación ao alumnado vinculados aos estándares de aprendizaxe.					
Avaliouse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación propostos ao alumnado.					
Preséntanse desde a área estratexias para a animación á lectura e o desenvolvemento da comprensión e expresión oral e escrita.					
Consideración de medidas para incorporar as TIC aos procesos de ensino e aprendizaxe.					
Aplicase a metodoloxía didáctica a nivel de organización, recursos didácticos, agrupamento do alumnado, etc.					
Vinculación das unidades de programación con situacións reais, significativas, funcionais e motivantes para o alumnado.					
Identifícase en cada instrumento de avaliación a súa vinculación cos estándares de aprendizaxe.					
Relaciónanse procedementos e instrumentos de avaliación variados.					
Os estándares imprescindibles están identificados en diferentes unidades de programación e instrumentos de avaliación diversos.					
Información es familias e ao alumnado dos CE-estándares de aprendizaxe, procedementos e instrumentos de avaliación, criterios de cualificación e estándares imprescindibles.					
Análise dos resultados das avaliacións individualizadas de 3º e 6º de Educación Primaria.					
Coordinación entre o equipo didáctico.					
Coordinación do profesorado a nivel vertical: outros cursos e etapas.					
Tratamento preciso dos temas transversais nas diferentes unidades de programación.					
Actividades extraescolares e complementarias.					

11.-Diseño da avaliación inicial e consecuencias do resultado.

A Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia establece no punto 4.3 que:

“Durante o primeiro mes de cada curso escolar a persoa titora realizará unha avaliación inicial, coa finalidade de adecuar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a progresión adecuada no seu proceso de aprendizaxe, incidindo na obtención de información sobre o grao de desenvolvemento das competencias clave.

Esta avaliación, que incluírá a análise dos informes persoais da etapa ou curso anterior e si completará coa información obtida das familias, será o punto de referencia para a toma de decisións nas programacións de aula, así como para a adopción das medidas ordinarias ou extraordinarias que si consideren oportunas para cada alumna ou alumno.”

Este ano as *Instrucións do 30 de xullo 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021* recollen que:

A avaliación inicial realizarase durante a primeira semana do curso escolar. Este proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as s as necesidades de atención educativa:

- a) Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.

b) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019/2020 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave.

c) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as e decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

Tendo en conta o dito anteriormente, e os informes finais segundo a Orde EFP/365/2020 de 2 de abril pola que se establecen o marco e as directrices de actuación para o terceiro trimestre do curso 2019-2020 e o inicio do curso 2020-2021, ante a situación ocasionada pola COVID-19 e as Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019-2020, nos centros da Comunidade Autónoma de Galicia, remítome aos informes finais realizados segundo as disposicións lexislativas anteriores destacando respecto do punto b)

Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

1.	Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
CIENCIAS NATURAIS	
B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos	CNB3.2.1. Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos. CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.
B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.	CNB3.3.1. Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema. CNB3.3.2. Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes. CNB3.3.3. Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado. CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados.
CIENCIAS SOCIAIS	
B2.8.Describir as características do relevo de España e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	CSB2.8.1.Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en España e as súas vertentes hidrográficas. CSB2.8.2.Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de España.
B3.5.Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e os factores xeográficos, sociais, económicos ou culturais que inciden nos datos de poboación.	CSB3.5.1.Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais factores que afectan á de poboación. CSB3.5.2.Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.
B3.6.Distinguir os principais trazos da poboación española explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.6.1.Describe os principais rasgos da poboación española. CSB3.6.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade. CSB3.6.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española. CSB3.6.4 Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en España e as zonas máis densamente poboadas.
B3.7.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación española.	CSB3.7.1 Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país. CSB3.7.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación española: migracións, envellecemento, etc.
B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1Identifica a idea de idade da historia e data a Idade Media e Moderna, asociándoas aos feitos que marcan os seus inicios e finais.
B4.4.Identificar e localizar no tempo e no espazo os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais máis relevantes da historia de	CSB4.4.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes da Idade Media e Idade Moderna en España. CSB4.4.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de España, describindo as principais características de

<p>España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.</p>	<p>cada unha delas. CSB4.4.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas. CSB4.4.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da Idade Media e da Idade Moderna en España citando aos seus representantes máis significativos. CSB4.4.5. Identifica as características distintivas das culturas que conviviron nos reinos peninsulares durante a Idade Media describindo a evolución política e os distintos modelos sociais. CSB4.4.6. Explica as características da Idade Moderna e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia neste período de tempo (Monarquía dos Austrias, s. XVI-XVII. Os Borbóns, s. XVIII).</p>
<p>ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA.</p>	
<p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. LGB4.1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome.</p>
<p>B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.</p>	<p>B4.5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.. B4.5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha noutra.</p>
<p>B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo indirecto.</p>	<p>B4.6.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto.</p>
<p>B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.</p>	<p>LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refróns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos, cantigas) e da literatura galega en xeral.</p>
<p>B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes.</p>	<p>LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.</p>
<p>B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados.</p>	<p>LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas.</p>
<p>ÁREA DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA.</p>	
<p>B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e cuidando a caligrafía, a orde e a presentación.</p>	<p>LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico. LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.</p>
<p>B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.</p>	<p>LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.</p>
<p>B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua</p>	<p>LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado</p>
<p>MATEMÁTICAS</p>	
<p>B3.3. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria</p>	<p>MTB3.3.1. Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.</p>
<p>B3.4. Coñecer o sistema sexagesimal para realizar cálculos con medidas angulares.</p>	<p>MTB3.4.1. Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura.</p>
<p>B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.</p>	<p>MTB4.1.1. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...</p>
<p>B4.2. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.</p>	<p>MTB4.2.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. MTB4.2.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria</p>
<p>B4.3. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.</p>	<p>MTB4.3.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.</p>
<p>B4.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados</p>	<p>MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e</p>

e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	a conveniencia da súa utilización.
PLÁSTICA 5º	
B3.1. Coñecer e utilizar as ferramentas básicas do debuxo xeométrico.	EPB3.1.1 Coñece e usa as principais ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regla, escuadro, cartabón, semicírculo etc.) EPB3.1.6. Representa formas xeométricas con precisión e coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas.

Respecto do punto c) a situación emocional do alumnado pode dicir que foi bastante estable dada a situación que estabamos a vivir, xa que o contacto virtual diario co grupo e a nivel individual e diariamente coas familias foi un punto moi positivo que permitiu acadar cohesión no mesmo.

Partindo desta información e recompilando os estándares imprescindibles que considere apliquei unas probas nas áreas de lingua castelá, lingua galega e matemáticas sendo os resultados acadados indicativos de necesidade de reforzo e afiancación de contidos nas materias de linguas galega e castelá e nas matemáticas. Os instrumentos para levar a cabo a avaliación inicial, e seguindo estas directrices, son:

- *Probas estandarizadas escritas*
- *Observación directa*
- *Portfolio de rexistro do 3º trimestre do curso pasado e das avaliacións dos 3 trimestres.*
- *Acta de avaliación do 3º trimestre que recolle a situación COVID-19 neste período.*
- *Contidos a reforzar nos alumnos recollidos no informe final.*

Alumno/a	Contidos a reforzar		
X.	Verbos, Pronome, Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	
GU.	Verbos, Pronome, Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	
BL.	Ortografía, Verbos, Pronome, Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	
LU.	Ortografía, Verbos, Pronome, Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	
AL.	Ortografía, Verbos, Pronome, Organización e planificación das tarefas , Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	Moitas dificultades na organización e planificación. Precisa axuda neste aspecto.
AD.	Ortografía, Verbos, Pronome, Oracións Organización e planificación das tarefas, Lectura oral e silenciosa, Comprensión, Organización e expresión da información. Seguimento da ACS. (En L.Galega custa moito chegar aos mínimos)	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	Traballar axustándonos a ACS. Precisa de moito apoio e reforzo nas linguas. Precisa reforzar na organización do traballo, frear a impulsividade nas outras materias para executar con máis reflexión.
IR.	Ortografía, Verbos, Pronome, Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	
DA.	Ortografía, Lectura oral e silenciosa, Verbos, Pronome, Oracións	Capacidade e masa, Superficies, Cálculo mental, operacións con números	Tivo moita axuda na casa por parte da nai. Esforzouse moito neste trimestre. Precisamos reforzar e avaliar a lectura no vindeiro curso.

a) Estándares de aprendizaxe	Instrumento de avaliación	Rango aplicado
LCB1.1.1. Expresa de forma global, ideas, opinións e sentimentos con certa claridade	Observación directa	1-4
LCB1.1.2. Aplica as normas socio comunicativas: escoita atenta, espera de quendas, respecto da opinión dos e das demais.	Observación directa	1-4
LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos verbais e non verbais para comunicarse oralmente, identificando o valor comunicativo destes.	Observación directa	1-4
LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e dicción correctas.	Observación directa	1-4
L. C.B.1.3.1- Participa activamente con coherencia básica en diversas situación de comunicación: diálogos, exposicións orais, seguindo un modelo e guiadas con axuda cando cumpra das tecnoloxías da información e da comunicación.	Observación directa	1-4
LCB1.4.1. Identifica polo contexto o significado de distintas palabras	Observación directa Proba escrita	1-4
LCB1.4.2- Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	Observación directa	1-4
LCB1.5.1- Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar de uso social Identifica o tema e selecciona as ideas principais en : noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas médicas,...	Proba escrita e oral.	1-4
LCB1.5.3- Responde a preguntas sinxelas correspondentes á comprensión literal.	Proba escrita e oral.	1-4
LCB1.6.3- Comprende de forma global o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil procedente dos medios de comunicación.	Proba escrita e oral. Observación directa	1-4
LCB1.7.1. Reproduce de memoria textos literarios, non literarios e propios, sinxelos e breves, axeitados aos seus gustos e intereses.	Proba oral.	1-4
LCB1.8.2. Organiza o discurso cunha secuencia coherente elemental, utilizando nexos básicos.	Observación directa.	1-4
LCB2.1.1- Le en voz alta, sen dificultade diferentes tipos de textos apropiados á súa idade.	Proba oral.	1-4
LCB3.1.1- Escribe con axuda e en diferentes soportes textos sinxelos propios da vida cotiá do ámbito escolar e social utilizando elementos de cohesión básicos: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas,...	Proba escrita.	1-4
LCB3.1.2. Respecta as normas gramaticais e ortográficas básicas, propias do nivel .	Proba escrita.	1-4
LCB3.1.4- Presenta os seus traballos con caligrafía clara e limpeza, evitando riscos, inclinación de liñas, etc.	Proba escrita.	1-4
LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	Proba escrita.	1-4
LGB2.1.8. Faí unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	Proba oral	1-4
LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	Proba oral	1-4
LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados.	Proba escrita.	1-4
LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista.	Proba escrita.	1-4
MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as	Proba escrita.	1-4

milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.		
MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	Proba escrita.	1-4
MTB2.4.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	Proba escrita.	1-4
<p>b) Resultados obtidos</p> <p>b1. De carácter global</p> <p>A nivel xeral, o grao de adquisición dos estándares de aprendizaxe avaliáveis imprescindibles en Linguas e Matemáticas, materias nas que avalíei, atopo dificultades na lectura, escritura, e comprensión.</p> <p>b2. Estándares deficitarios observados</p> <p>LCB1.4.2- Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.</p> <p>LCB3.1.2. Respecta as normas gramaticais e ortográficas básicas, propias do nivel .</p> <p>LCB3.1.4- Presenta os seus traballos con caligrafía clara e limpeza, evitando riscos, inclinación de liñas, etc.</p> <p>LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión</p> <p>LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados.</p> <p>LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista.</p>		
<p>c) Análise dos resultados e medidas adoptadas.</p> <p>c1. Análise dos resultados</p> <p>Da análise realizada conclúo que terei que incidir nos estándares observados deficitarios e tomar as medidas oportunas de reforzo e ACS no seu caso.</p> <p>c2. Descrición das medidas adoptadas a nivel grupal</p> <p>A nivel grupal este curso débense traballar a análise e a comprensión de textos orais, a fluidez na lectura en voz alta, a expresión escrita e facer fincapé en todos os aspectos gramaticais para mellorar todos aqueles procesos nos que se atoparon carencias.</p> <p>c3. Descrición das medidas adoptadas a nivel individual</p> <p>Levarei a cabo plans de reforzo individuais e plan de reforzo titorial no caso da ACS neste curso.</p>		
<p>d) Valoración do deseño-aplicación e proposta de modificacións.</p> <p>Esta avaliación compúxose de probas escritas e algunhas actividades de carácter oral. A proba escrita consistía nunha batería de preguntas adaptadas á idade dos nenos. Ademais, complementouse cunha actividade de carácter oral para valorar a memorización e expresión dun texto escrito, así como a lectura e a expresión oral.</p> <p>Como propostas de mellora aos instrumentos utilizados, definir de xeito máis concreto:</p> <p>Acta de avaliación final do curso pasado (áreas impartidas, estándares imprescindibles deficitarios a nivel grupal e relación de alumnos/as con estándares imprescindibles deficitarios) e medidas de intervención educativa adoptadas.</p> <p>Acta de avaliación inicial (materias impartidas, estándares imprescindibles deficitarios a nivel grupal e relación de alumnos/as con estándares imprescindibles deficitarios) e propostas de medidas de intervención educativa (medidas xerais, medidas específicas, medidas extraordinarias).</p>		

12.-Medidas de atención á diversidade.

Referencias normativas e conceptualización.

A Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, modificada pola Lei Orgánica 8/2013 do 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa, expón a esixencia de proporcionar unha educación de calidade a todo o alumnado, tendo ao mesmo tempo en conta a diversidade dos seus intereses, características e situacións persoais e establece a atención á diversidade como principio fundamental que debe rexer todo o ensino básico, co obxectivo de proporcionar a todo o alumnado unha educación adecuada es súas características e necesidades.

No seu preámbulo establece o seguinte:

Na etapa primaria ponse a énfase na atención á diversidade do alumnado e na prevención das dificultades de aprendizaxe, actuando tan pronto como estas si detecten. A adecuada resposta educativa a todos os alumnos concíbese a partir do principio de inclusión, entendendo que unicamente dese modo garántese o desenvolvemento de todos, favorécese a equidade e contribúese a unha maior cohesión social. A atención á diversidade é unha necesidade que abarca a todas as etapas educativas e a todos os alumnos/as.

E no articulado:

Artigo 1. Principios.

O sistema educativo español, configurado de acordo cos valores da Constitución e asentado no respecto aos dereitos e liberdades recoñecidos nela, inspírase nos seguintes principios:

e) A flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses, expectativas e necesidades do alumnado, así como aos cambios que experimentan o alumnado e a sociedade.

Artigo 4.3. Sen prexuízo de que ao longo do ensino básico garántese unha educación común para os alumnos, adoptárase a atención á diversidade como principio fundamental. Cando tal diversidade o requira, adoptaranse as medidas organizativas e curriculares pertinentes, segundo o disposto na presente Lei.

O Decreto 105/14 que establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia establece no artigo 15. 1. que nesta etapa poñerá especial énfase na atención á diversidade do alumnado na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

As Instrucións do 30 de xullo de 2020 recollen no apartado 4 o seguinte:

Na atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE) coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso de ensinanza e aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurárase a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.

2. Atenderase aos diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma así como o axuste, de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, as s as circunstancias.

3. Diseñaranse e desenvolveranse plans de recuperación dos aspectos curriculares afectados pola suspensión da actividade lectiva presencial no curso 2019/2020, incluíndo neles as medidas de atención a diversidade en xeral e en particular as referidas ao alumnado con NEAE.

Tendo en conta o anterior:

Medidas de atención á diversidade do alumno relacionadas co grupo específico de alumnos de 6º de primaria.

a) Alumnado que presenta necesidades específicas de apoio educativo, ou no seu caso, necesidades educativas especiais, sinalando as conclusións máis significativas que se derivan dos informes individualizados:

Un alumno con ACS.

Remítome aos informes finais curso 2019-2020.

b) Ademais recibe pola mestra titora

Apoio ordinario que se detalla no plan de reforzo tutorial.

c) Aspectos metodolóxicos que se contemplan:

Dentro das medidas xerais, aplicables a todos os alumnos contémpanse:

- A elección dunha metodoloxía que responda a todos os alumnos/as así como o emprego dos recursos necesarios.
- Utilización da plataforma EDIXGAL e ferramentas dixitais que permitan acadar a suficiente competencia dixital, tanto polo que atinxe á mesma competencia como no caso dun escenario de aprendizaxe non presencial.
- Selección e utilización de materiais curriculares iguais que os que se traballan co grupo-clase.
- Organización do tempo e o espazo (estructurar as actividades, apoios visuais,...)
- Diversificación de procedementos de avaliación (probos escritos, probos orais, situacións de exposición oral en gran grupo, actividades que impliquen a posta en práctica de competencias,...)
- Realización de tarefas globalizadas que requiran da posta en práctica de todas as competencias do alumnado, a aprendizaxe cooperativa, o uso das TIC como recurso didáctico, actividades que favorezan a auto-aprendizaxe, o pensamento crítico e creativo, a investigación mediante proxectos de traballo, entre outras.
- Realización de apoios ordinarios que se contemplan semanalmente nas distintas áreas especialmente linguas e matemáticas.
- Apoio a través da materia e Libre Configuración nas linguas.

d) Proposta de medidas a tomar recollidas na acta da 3ª avaliación por parte da titora.

- Buscar coa axuda do D.O, o vindeiro curso escolar, un tratamento integral de todas as linguas, establecendo unha coordinación titorial entre as linguas cooficiais e a Lingua inglesa, para evitar repetir contidos teóricos, facilitar a adquisición por semellanza na medida do posible, e intentar mellorar e acadar no máximo posible tamén unha suficiente competencia comunicativa.

e) Relación do Plan de apoio que se achega:

- Plan de reforzo titorial. (ANEXO I- Programación)

13.-Actividades complementarias e extraescolares.

As actividades complementarias e extraescolares, están deseñadas para cumprir os obxectivos que se mencionan a continuación:

Desenvolver aspectos non contemplados nos currículos e que propician o desenvolvemento integral dos alumnos. Contribuír ao afianzamento de valores relacionados coa socialización, o respecto aos demais, a solidariedade e a conservación do medio ambiente.

Afianzar o rexeitamento ao consumo de sustancias nocivas e propiciar hábitos de alimentación e conduta que desenvolvan unha vida chea de saúde.

Servir de nexo de unión entre o centro e o mundo exterior, achegando ao alumno á súa contorna e estimulando o seu interese polo coñecemento e a cultura.

O obxectivo fundamental da nosa tarefa é conseguir o pleno desenvolvemento da personalidade formada no respecto aos principios democráticos de convivencia e os dereitos e liberdades fundamentais. Para conseguir este fin, as actividades lectivas deben completarse con outras que desenvolvan aspectos non incluídos nos currículos. Convencidos da importancia destas actividades, xa que contribúen a mellorar a calidade educativa e o desenvolvemento dos valores propios dunha sociedade democrática e participativa. Non existe unha soa forma de aprendizaxe da liberdade a través da linguaxe, senón que se dan tamén outros modos de aprendizaxe non verbais, esencialmente prácticos, que inflúen nos nenos /as de maneira decisiva porque envían mensaxes máis intensas e duradeiras e fan brotar intuicións e iniciativas creativas dentro deles. O elemento de diversión non debe ser o único que leve á realización das actividades complementarias. É posible por iso educar aos alumnos e ás alumnas para coñecer por que realizan unha determinada actividade, a programala e seleccionala en función das súas capacidades, interese e finalidades, e a avaliar o rendemento obtido. A visita a museos, fábricas, concertos, intercambios, estudo e goce do patrimonio natural, cultural, lingüístico, artístico, histórico e social e practica deportiva, e en xeral un emprego construtivo do lecer, van aparecendo ante os alumnos non xa como un xogo, senón como un fenómeno cultural con implicacións, sociolóxicas, culturais, estéticas e económicas, un fenómeno que han de ser capaces de valorar criticamente, asumindo as responsabilidades que supoñen a súa conservación e mellora, apreciando como fonte de goce e utilizándoo como recurso para o desenvolvemento individual e colectivo. Con elas preténdese que consigan:

- Relacionarse con outras persoas e participar en actividades de grupo con actitudes solidarias e tolerantes,

superando inhibicións e prexuízos, recoñecendo e valorando criticamente as diferenzas de tipo social e rexeitando calquera discriminación baseada en diferenzas de raza, sexo, clase social, crenzas e outras características individuais e sociais.

Analizar os mecanismos e valores que rexen a sociedade co seu funcionamento, en especial os relativos aos dereitos e deberes dos cidadáns, e adoptar xuízos e actitudes persoais con respecto a eles.

Coñecer as crenzas, actitudes e valores básicos da nosa tradición e patrimonio cultural, valorando criticamente e elixir aquelas opcións que mellor favorezan o seu desenvolvemento integral como persoas. Para que este plan se poda levar a cabo é precisa a participación dos distintos membros da comunidade escolar e da administración educativa. Tamén hai que propiciar a participación de institucións, organizacións e empresas que sen ánimo de lucro, poidan colaborar.

Diferenciamos entre celebracións escolares e saídas que se desenvolven fóra do centro.

Participamos dos dous tipos de actividades:

- As celebracións escolares nas que participamos son:
  - Festas do outono (Samaín e magosto)
  - Nadal.
  - Entroido.
  - Semana da Prensa.
  - Conmemoracións sinaladas no calendario escolar para este ano 2019-2020.
  - Semana do libro.
  - Letras Galegas.
  - Celebración do Fin de Curso.

Tamén nas actividades propostas a partires dos proxectos de centro: Biblioteca e Normalización que este ano teñen como fío condutor o Medio Ambiente.

As saídas escolares veñen xestionadas polo aproveitamento didáctico das mesmas e a concordancia co currículo escolar. Nembargantes condicionaremos ditas saídas a outros factores como son:

- Rentabilizar economicamente as saídas, aproveitando ó máximo as prazas do autobús.
- Tendo en conta a realidade do profesorado do centro.
- Este ano tendo en conta a situación COVID estamos a valorar, no momento de facer esta programación, a posibilidade de non facer estas saídas ou non.

As saídas e actividades complementarias que viñamos desenvolvendo ate o de agora son as seguintes pero este curso escolar estarán determinadas polas distintas situacións sanitarias que se poidan presentar e os protocolos de actuación:

TRIMESTRE	MES	CELEBRACIÓN/ SAÍDA
1º T	Outubro:	Samaín. 21/10- Día das Bibliotecas escolares.
	Novembro:	Magosto 20N- Día da Infancia 25N- Día Internacional contra a violencia de xénero.
	Decembro:	Do 2 ao 9 de decembro de 2019: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia. – 3 de decembro de 2019: Día Internacional das Persoas con Discapacidade. – 10 de decembro de 2019: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos. -Festival de Nadal
2º T	Xaneiro:	Día da paz. (30/1)

	Febreiro:	Entroido
	Marzo:	Día da muller traballadora. (8/3) Semana da Prensa (entre 6 e o 10) Día Mundial dos Dereitos do Consumidor(15 /3)
3º T	Abril:	Día Mundial da Saúde (7 /4) Día do Libro (entre 17- 21/4)
	Maio:	Semana das Letras Galegas Día de Europa (9/5)
	Xuño:	Día Mundial do Medio Ambiente (5 /6)

14.- Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das propias programacións didácticas e procesos de mellora.

A Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na CC.AA de Galicia no seu artigo 2.3 sinala “Os mestres e as mestras avaliarán tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente, para o cal establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.”

Tendo en conta o anterior, na miña programación ten que constar :

O instrumento de avaliación e os indicadores de logro, que debería conter o Proxecto Curricular da Etapa (que no centro non se contempla).

A autoavaliación da propia programación didáctica, o seu proceso de aplicación e os resultados obtidos. Tralo proceso de autoavaliación, deberei definir un plan de mellora vinculado aos indicadores que obtiveran puntuacións máis baixas no instrumento de avaliación, co que se persiga mellorar os resultados académicos do alumnado.

Do anterior, remítome ao punto 10 da miña programación na que contemplo un formato orientativo de autoavaliación da programación didáctica, cos seus indicadores de logro.

15.- Plan e actividades de reforzo/ recuperación para alumnado que repite ou promociona con algunha materia pendente.

A Orde do 9 de xuño de 2016 pola que si regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia sinala no seu artigo 6 relativo á promoción de curso e de etapa nos seus apartados 1,3,4 e 4:

1. Ao finalizar cada un dos cursos, e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente do grupo, na sesión de avaliación final, decidirá sobre a promoción do alumnado. A decisión será adoptada de forma colexiada, tendo en conta os criterios de promoción e tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

3. Cando un alumno ou unha alumna non promocione deberá permanecer un ano máis no mesmo curso. Esta medida poderá adoptarse unha soa vez durante la etapa, oídos os pais, as nais ou as persoas que exerzan a tutoría legal, e deberá ir acompañada dun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio.

4. A repetición consideraras unha medida de carácter excepcional e tomaras tras escotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver las dificultades de aprendizaxe do alumnado.

5. O alumnado que promocione de curso con algunha área con cualificación negativa deberá seguir un plan específico de recuperación.

Neste curso escolar non hai ningún alumno/a que repita do curso anterior polo que non se adxunta un plan específico de recuperación, aínda que hai un neno TEL que repetiu hai catro anos si ten plan de reforzo tutorial ademais do apoio que recibe de P.T e A.L.

Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación das materias pendentes.

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final das áreas troncais, específicas e de libre configuración autonómica serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliación das competencias clave:

O progreso na adquisición das competencias clave forma parte da avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final son os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis que figuran nos anexos do Decreto 105/2014.

Na valoración do desenvolvemento das competencias do alumnado teranse en consideración os estándares de aprendizaxe avaliáveis das diferentes áreas que se relacionan cunha mesma competencia, os cales conforman o perfil desa competencia. Será a elaboración dese perfil quen facilite a avaliación do grao de adquisición das competencias por parte do alumnado.

Dos niveis de desempeño das competencias clave informarán os indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación. Estes indicadores de logro deben incluír diferentes rangos de desempeño, tendo en conta o principio de atención á diversidade.

PROCEDEMENTO AVALIACIÓN

Describen os mecanismos que se van seguir para realizar a avaliación do alumnado, tales como, entre outros, a observación sistemática do traballo dos alumnos, as probas orais e escritas, os protocolos de rexistro, ou os traballos de clase (art.7.6 Orde ECD/65/2015). O profesorado debe utilizar procedementos de avaliación variados como parte integral do proceso de ensino-aprendizaxe.

Cómpre incorporar nas programacións didácticas procedementos que permitan a participación do alumnado na avaliación dos seus logros, como a autoavaliación, a avaliación entre iguais ou a co avaliación. (art.7.6 Orde ECD/65/2015).

INSTRUMENTO AVALIACIÓN

Medios ou recursos para a obtención de datos que ofrezan validez e fiabilidade na identificación das aprendizaxes adquiridas.

Existe unha estreita relación entre os procedementos e os instrumentos de avaliación, no sentido que estes últimos son os documentos ou rexistros a través dos que se concretan os procedementos de avaliación.

Para poder avaliar as competencias é necesario elixir, sempre que sexa posible, estratexias e instrumentos para avaliar ao alumnado de acordo cos seus desempeños na resolución de problemas que simulen contextos reais, mobilizando os seus coñecementos, destrezas, valores e actitudes.(art.7.1 Orde ECD/65/2015)

PROCEDEMENTOS	AVALIACIÓN	
	INSTRUMENTOS	
OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA	Escala de observación Permite establecer estimación dentro dun continuo <ul style="list-style-type: none"> Categorías: Identifica a frecuencia (Exemplo: Sempre, Ás veces, Nunca) ou caracterización (Exemplo: Iniciado, En proceso, Consolidado) da conduta a observar Númerica: Determina o logro e a intensidade do feito avaliado. Pódese utilizar a gradación de 1 a 4, de 1 a 5, de 1 a 6, ou a máis tradicional de 1 a 10 Descritiva: Incorpora frases descritivas. Exemplo: "Traballa e trae o material pero non toma iniciativas", ou ben, "Suxire ideas e traballa adecuadamente"... 	
	Listas de control Registra a ausencia ou presenza de un determinado rasgo, condutas ou secuencia de accións. Caracterízase por aceptar soamente dúas características: si ou non, o logra ou non o logra, presente ou ausente, etc.	
	Registro anecdótico Fichas nas que se recollen comportamentos non previsibles de antemán e que poden aportar información significativa para valorar carencias ou actitudes positivas.	
	Diarios de clase Análise sistemática e continuada das tarefas diarias realizadas en clase. Pódense usar escalas de observación para o registro do seguimento efectuado.	
	Monografías Texto argumentativo que presenta e analiza os datos, obtidos de varias fontes, sobre unha determinada temática, analizados con visión crítica De compilación / De investigación / De análise de experiencia	
ANÁLISE DE PRODUCCIÓN DOS ALUMNOS	Resumos / Traballo de aplicación e síntese Caderno de clase / Caderno de campo Resolución de exercicios e problemas Textos escritos / Producións orais Producións plásticas ou musicais / Producións motrices Investigacións / Xogos de simulación e dramáticos	
INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS	Diálogo / Entrevista / Asemblea / Posta en común	
PROBAS ESPECÍFICAS	Obxectivas / Abertas Interpretación datos / Exposición tema Resolución exercicios/problemas	
CUESTIONARIOS	Abertos; Pechados	
RÚBRICAS	Chámase rúbrica ao conxunto de criterios e estándares ligados aos obxectivos de aprendizaxe usados para avaliar a actuación do alumnado na creación de artigos, proxectos, ensaios e outras tarefas. As rúbricas permiten estandarizar a avaliación de acordo con criterios específicos, facendo a cualificación máis simple e transparente. Poden chegar a constituír escalas, como as utilizadas nas avaliacións de diagnóstico, si as respostas poden ser asociadas a uns determinados grupos de referencia normalizados.	
PORTAFOLIO	É un método de ensino, aprendizaxe e avaliación que consiste na achega de producións de diferente índole por parte do estudante, a través das cales pódense xulgar as súas capacidades no marco dunha disciplina ou materia de estudo.	

No caso de ter que aplicar uns instrumentos para recuperar unha materia pendente sería a través da avaliación continua e asustándose aos referentes da avaliación mediante os procedementos e instrumentos de avaliación.

- Plan de actividades de reforzo/ recuperación para alumnado que repite.

Non hai ningún alumno este ano que repita neste curso escolar pero podería incorporarse ao longo do curso.

16.- Libre configuración: Obradoiro de expresión oral e escrita en ambas linguas.

Introdución e contextualización.

A programación para a área de libre configuración está dirixida aos nenos e nenas de 6º de Primaria. En concreto 8 nenas e nenos.

Dentro do marco do centro de traballar esta área dende a competencia lingüística, considero que a parte afectivo sexual é unha canle idónea para o traballo desta competencia en concreto e tódalas demais, xa que o centro de interese provoca unha necesidade de expresión tanto oral como escrita que favorece a adquisición da mesma.

Fundamentación.

MARCO TEÓRICO

DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 3. Obxectivos da educación primaria.

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

Artigo 11. Elementos transversais.

Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Afectos e sexualidade acompañannos ao longo de toda a vida e na adolescencia constitúense nun dos centros de preocupación, xa que é a etapa na que as relacións elixidas entre quen comparten idade, centro de estudos, barrio, actividades deportivas, etc., empezan a configurarse como importantes e van gañando terreo ás que teñen lugar na familia.

Sabido é que os afectos son importantes na vida de todos, tanto de mozas como de mozos, pero que aínda pervive a idea de que as cuestións relativas a afectos e sentimentos son máis propias das mozas que dos mozos, xulgándose nelas como “natural” o que neles se valora como debilidade”, isto é, o dedicar tempo de preocupacións e conversacións a asuntos afectivos.

Esta diferente percepción ten a súa orixe nos estereotipos de xénero que aínda perviven con forza na nosa sociedade. O reto é, seguindo a María José Urruzola, que tanto as alumnas como os alumnos adquiran as capacidades básicas para o seu desenvolvemento humano: a autonomía persoal, a capacidade de ser responsables do propio proxecto de vida, o desenvolvemento da afectividade, a capacidade de comunicación, a intelixencia, a creatividade, a actividade e a eficiencia. Especificamente, o logro da autonomía persoal e emocional das mozas e que os mozos desenvolvan a ética do coidado, a expresión emocional e a empatía para a convivencia.

Destacar tres aspectos importantes na formación da afectividade e a sexualidade: a autoestima, a igualdade entre mozas e mozos e a igualdade entre as diferentes orientacións sexuais. Estes tres aspectos deben estar presentes ao longo de todo o desenvolvemento do proxecto para a Libre Configuración. É necesario facer algunhas consideracións xerais respecto de cada un deles, aínda que só dunha maneira analítica podemos consideralos separadamente, pois os tres gardan estreitas relacións entre si:

Autoestima

A autoestima é unha característica do ser humano que lle acompaña ao longo de toda a súa vida. Poderíamos definila como o que pensamos de nós mesmos respecto das propias capacidades para conseguir o que nos propomos.

O profesorado temos como obrigación potenciar a autoestima do noso alumnado resaltando as súas boas calidades e animándolles a desenvolvelas.

Igualdade entre mozas e mozos

Aínda que as leis do noso país contemplan dunha maneira explícita a igualdade entre homes e mulleres, con todo a súa implantación práctica require tempo e esforzo engadidos, pois aínda podemos ver, tanto no mundo escolar como fóra del, condutas que denotan a pervivencia do sexismo. A maioría das veces estes comportamentos son produto dos nosos automatismos conductuais que, en gran medida, son prerreflexivos e poden, mesmo, estar en contradición coas nosas crenzas, xa que o campo emocional, que é á vez individual e social, é o lugar de resistencia, ás veces inconsciente, ás transformacións sociais.

Igualdade entre as diferentes orientacións sexuais

A igualdade entre diferentes orientacións sexuais, do mesmo xeito que a de entre homes e mulleres, tamén está contemplada na lei e require do tramo da normalización social.

17.-Accións de contribución ao proxecto lector, ao plan TIC e ao plan de convivencia.**Contribución ao Plan Lector do centro**

Respecto do Plan lector son fundamentais a planificación e organización escolar dentro da aula para contribuír a este Plan e así abarcar a diversidade de tipos de textos, situacións comunicativas e xéneros discursivos para conseguir que os alumnos/as estean capacitados para abordar non só textos continuos (como os narrativos, expositivos, descritivos, argumentativos, etc.) que se viñeron traballando tradicionalmente na escola, senón tamén outras variedades que os alumnos atoparán a cotío, coñecidos como textos discontinuos, que presentan doutro xeito a información ou a intención: mapas, anuncios, diagramas, táboas, cadros e gráficos, etc.

Hai que ter presentes os cambios experimentados no noso mundo, que introduciu a sociedade da información e a comunicación. Para obter máis información, analizarei aqueles criterios de avaliación e estándares de

aprendizaxe do seu perfil de área, directamente relacionados coa lectura. Y tal y como se pode observar, os criterios e estándares vinculados á mellora e á comprensión, achéganos información moi concreta respecto de aspectos como a tipoloxía de textos, ou contidos das lecturas.

Indícanse a continuación outras consideracións de carácter xeral:

a) Estratexias metodolóxicas que se aplicarán para o desenvolvemento da competencia en comunicación lingüística e o fomento do hábito lector. Con elas, debería garantirse que: · Usar fontes de información e documentación diversas. · Propoñerose aos alumnos/as situacións comunicativas variadas.

· Abordaranse distintos tipos de textos e de xéneros en función das características dos alumnos/as . · As actividades do Plan Lector levaranse a cabo en formatos e soportes diversificados. · Poñerose un especial empeño en que os alumnos con necesidades específicas de apoio educativo avancen ata onde sexa posible na competencia en comunicación lingüística .

· Atenderanse as necesidades dos alumnos que por motivos persoais, familiares ou sociais requiran reforzo e apoio educativo na consecución da competencia en comunicación lingüística. · Ao programar as actividades vinculadas ao plan lector, debo prever e concretar as estratexias que pretendo desenvolver:

Ler cun fin. Buscar información. Expresar, expoñer, explicar a lectura.

Ampliar de forma compresiva o vocabulario novo, cun nivel crecente de complexidade. Recoñecer e utilizar palabras aprendidas durante a lectura. Recapitular periodicamente mentres se aborda un texto. Inferir a partir dun texto, en función do nivel de desenvolvemento dos alumnos. Xerarquizar as ideas dun texto.

Comprender a estrutura do texto proposto e realizar un esquema sobre el. Resumir un texto...

b) Tamén temos un tempo de uso semanal da biblioteca escolar, como recurso educativo que apoia o traballo dos alumnos/as, mediante intervencións pedagóxicas que fomentan a aprendizaxe autónoma.

c) Tamén contan con un tempo diario de lectura de lecer de 20 minutos no que se desenvolve un **taller de creación literaria (2 días)**, unha **lectura individual e posta en común de libro de lectura (mércores)**, análise da obra, experiencia persoal co libro,..., , ... e **Xogando con textos (2 días)** lecturas e contacontos para entreter practicando a escoita activa, comprensión, entoación lecturas de diferentes textos(factura, cómic, información de caixas de alimentos, tickets, carteis informativos,...

Contribución ao Plan TIC

Tanto de forma individual dende cada aula coma de forma grupal, as TIC forman parte do noso centro e o alumnado participa nela. De forma individual cada aula coa súa titoría ten unha hora de informática na que desenvolvemos actividades encamiñadas a adquisición competencial dun bo manexo das TIC; Contamos na aula con encerado dixital que empregan en distintas actividades, e tamén ocorre na biblioteca coa busca de información e recursos. O emprego da ferramenta Edixgal supón a utilización de moitos recursos e ferramentas tecnolóxicas que contribúen a un desenvolvemento competencial nas TICs.

Contribución ao Plan de convivencia

“Aprender a convivir” forma parte das finalidades básicas da educación e constitúe un dos principais desafíos dos sistemas educativos actuais na procura de sociedades máis modernas, xustas e democráticas; máis igualitarias, cohesionadas e pacíficas, nas que fenómenos como o acoso escolar, a violencia doméstica, a violencia de xénero, o maltrato...non teñan cabida.

A educación para a convivencia responde á necesidade de formar unha cidadanía preparada para desenvolver a súa vida respectándose a si mesma, ás demais persoas e responsabilizándose dos seus actos.

Os centros educativos son espazos onde compartimos vivencias xuntos, e iso é a convivencia. Todo canto alí acontece, non só o que pasa dentro das aulas, senón no entorno, adquire carácter educativo e pode facilitar ou dificultala. Cando nun centro xorden problemas de convivencia, tódalas persoas da comunidade educativa deben ser parte da súa solución. O obxectivo final é a mellora da convivencia no Centro como resultado da análise, da reflexión e do acordo; tendo en conta sempre que o primeiro Plan de Convivencia que elabora o Centro é a pedra angular sobre a que se irán apoiando os sucesivos plans de mellora da convivencia.

Para elo, ao longo de todo o curso, levamos a cabo diferentes accións e/ou actividades:

- Levaranse a cabo sesións de habilidades sociais na aula,

- Proposta de actividades para traballar a educación emocional e valores coa cal se pretende que sexan conscientes da xestión emocional das súas emocións e ao mesmo tempo a influencia desta na convivencia xeral. Estas accións, e outras que irán xurdindo ao longo do curso escolar, é un contido máis a levar a cabo ao longo deste ano porque aprender a convivir forma parte das finalidades básicas da educación e constitúe un dos principais desafíos dos sistemas educativos actuais.

Concreción dos elementos transversais.

A inclusión dos elementos transversais no ensino ofrécenos unha magnífica oportunidade para reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación, porque permítenos ter en conta todo aquilo que nos permite “ser persoas”, traballar a afectividade, os sentimentos, a creatividade, a autoestima, a autonomía persoal respectando a un tal como é pero tamén a pertenza a un grupo, á importancia de sentirse querido e valioso/a para os demais.

Estes temas, polo seu carácter interdisciplinar, axudan a establecer conexións e a crear vínculos entre ciencia e experiencia, entre saber e vida. É importante que na miña programación quede constancia das decisións sobre como incluílos na actividade da clase e relacionalos cos elementos do currículo. Decisións como:

· Incorporalos a outros que lles sexan afíns. · Iniciar determinadas unidades didácticas con tópicos relativos a estas materias. · Partir dos valores que teñen en si mesmos e incorporalos ás áreas.

O tratamento dos temas transversais debe impregnar todo o proceso de ensino-aprendizaxe, e para iso debemos ter en conta que os valores que fomentan os temas transversais forman parte do contido das competencias clave, e que o seu tratamento transversal é unha vía para globalizar o ensino e realizar proxectos didácticos interdisciplinares.

A programación didáctica recollerá o ensino desde as diferentes unidades de programación dos seguintes temas transversais:

- A comprensión lectora
- A expresión oral e escrita
- A comunicación audiovisual
- As tecnoloxías da información e a comunicación
- Emprendemento
- A educación cívica e constitucional
- A prevención da violencia
- Ademais atendendo á especificidade da área, deberase de impulsar:
- A educación e a seguridade viaria.
- A actividade física e a dieta equilibrada.
- A aprendizaxe cooperativa e o desenvolvemento do asociacionismo entre o alumnado.
- O desenvolvemento sustentable e o medio ambiente.

Estes son comúns para todas as áreas. A especificidade do currículo de cada área permitirá ampliar o tratamento dos temas transversais. Os elementos transversais serán traballados ademais da area de Valores

Cívicos e Sociais que imparto a cinco alumnos/as do grupo, dende todas as áreas. Dous tipos de valores a traballar: *Valores sociais* que configuran o sistema educativo dándolle unha dimensión ética e que todos debemos coñecer e respectar, baseados nos valores, liberdades e dereitos constitucionais e nos dereitos humanos: igualdade entre homes e mulleres, prevención da violencia de xénero, tolerancia, solidariedade, xustiza, equidade. Son importantes porque sustentan a práctica da cidadanía democrática.

Valores de tipo individual que hai que desenvolver nos alumnos/as: liberdade e responsabilidade persoal, esforzo individual, prevención da violencia e resolución pacífica de conflitos, confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade, espírito emprendedor, vida saudable (hixiene, dieta, e actividade deportiva) educación vial desenvolvemento sostible e medio ambiente, riscos derivados do uso das TIC.

Temas transversais para todas as áreas	UNIDADES DE PROGRAMACIÓN: Programación de aula														
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A comprensión lectora															
A expresión oral e escrita															
A comunicación audiovisual															
As tecnoloxías da información e a comunicación.															
O emprendemento															
A educación cívica e constitucional															
A prevención da violencia															

18.-Profesorado que imparte docencia no grupo

- **TITORA: María Lemos Cerqueira**
(*Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Lingua Galega, Lingua Castelá, Matemáticas, E.Artística-Plástica. Valores*)
- **E.FÍSICA: Begoña Martínez López**
- **E. ARTÍSTICA- MÚSICA- Iván Suárez Prada**
- **L. INGLESA- Tamara Fernández Amosa**
- **AUDICIÓN E LINGUAXE: Mª Isabel Lorenzo Fernández.**
- **PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA: Cristina Abalde Martínez**